בסייעתא דשמיא

שמורה
קהילת העובדות החרדיות הגדולה בישראל

גליון 20
חשון תשפ"א

כל ההיה

למען יאריכון

ד"ש

תינוקת אחת התגלגלה בדרך פלאית כלשהי לאחד מבתי החולים הגדולים בירושלים. זה היה סיפור כואב שאף אחד לא ידע מה יהיה בסופו.

כמה טוב - שבאת, סיפור

קריר בחוץ, אבל הרוח טובה לי, והדרך הקצרה מספיקה כדי לפוגג מעט את העייפות ולהוסיף נופך ממשי לחיוך שאחייך עוד מעט

דפי עבודה

בוסים, למרבה ההפתעה, מעוררים אצלנו הקשרים לסמכות הורית, בין שהייתה כלפינו כילדים או שיש לנו כהורים

תפריט הבית
חודש חשון

ד"ש | דף שמורה [4]
לאה ראם

דפדפת [6]
תמר הלר

בית ועד [7]
מדור הלכה

דף חדש [9]
אביגיל פראגר

מחר חודש [11]
רחלי קובר

עם כל הכבוד [15]
אסתי כץ

מבית ומחוץ [23]
שושי ברוידא

יצאתי נסקרת [23]
שבי כץ

דפי עבודה [26]
פנינה וימר

הבית העסק הנבחר [29]
יעל זלץ

דף נחיתה [31]
אביגיל פראגר

סלפי [32]
בתיה יונה

סיפור חודשי [33]
רחלי נוסבוים

מועדפים [36]
מתוך מרחב פעילות השמורה

04
ד"ש
תינוקת אחת התגלגלה בדרך פלאית כלשהי לאחד מבתי החולים הגדולים בירושלים זה היה סיפור כואב שאף אחד לא ידע מה יהיה בסופו.

33
כמה טוב - שבאת
סיפור קריר בחוץ, אבל הרוח טובה לי, והדרך הקצרה מספיקה כדי לפוגג מעט את העייפות ולהוסיף נופך ממשי לחיוך שאחייך עוד מעט

26
דפי עבודה
בוסים, למרבה ההפתעה, מעוררים אצלנו הקשרים לסמכות הורית, בין שהייתה כלפינו כילדים או שיש לנו כהורים

התקופה האחרונה זימנה לכולנו נסיונות לא פשוטים בכלל.
אחת הזירות המאתגרות שבהם, נושא 'כיבוד הורים'.
לקח לכולנו זמן להתעשת ולהבין ששמירה מהנגיף זה לא אומר חרם כללי על כל מי , וגם אם היום אפשר לעשות 'למידה מרחוק' ו'עבודה מרחוק' ו'קניות 60שמעל גיל מרחוק' יש דברים שאותם קשה מאד לעשות מרחוק:
קשה 'להתקרב מרחוק'...
ובינינו, עם יד על הלב, כנשים עובדות בתנאים הלא פשוטים בכלל של דורינו, וזה עוד טרם עידן הקורונה, הנושא הזה של כיבוד הורים הרבה פעמים נותר בקרן זוית.
אפשר לומר שלא די בכך, שאין להורינו את היד התומכת המתבקשת והטבעית של הילדים, נוסף להם עוד אבן למסע שעל ליבם:
לראות אותנו כורעות תחת העומס כשפעמים רבות אין בידם לעזור לנו...
חייבים לעשות משהו. הלא כן!?
עוד יתרון ברור לנושא, זאת העובדה שהוא עניין המשותף לכוווולנו.
אין הרי אחת שלא נולדה לזוג הורים... והציווי האלוקי לכבדם קיים בחייהם ואף, לאחר מותם.
אז החלטנו שרגע אחרי החגים, כשעל לוח ליבנו עדיין תולה ברעננות רשימת הקבלות הטובות, וכשמן הסתם אצל רובינו מכבד גם הנושא הזה, הקדשנו את הגליון עבורו.
הצלחנו להקיף?
ודאי שלא!
אבל כן ניסינו לתת טעימה קטנה ובעיקר - טעם לעוד...
מוזמנות להתרשם בעצמכן מאיכות החומרים של הכותבות המוכשרות שלנו!
מה עוד?
יש חדש!
שושי ברוידא **משיקה עבורינו את המדור: "מבית ומחוץ"** בו היא תדון על כל הנושאים שמותירים אותנו עם סימני שאלה ותהייה, וגורמים לנו לחשוב שוב ושוב על מה שקורה ועל מה שחשוב. אין מתאים יותר מאשר לפתוח את המדור ברגל ימנית מאד: דילמה בו מקום העבודה התנגש אצלה עם ערך שספגה בבית, ועל הבהירות בו היא ראתה את פני הדברים כשהיה ברור לה שהדרך שלה לכבד את הוריה זה לצעוד במשעול שסללו עבורה.
עוד הפתעה מרעננת לימי חשוון הסתווים - סתמיים:
דיסק התוכן של ה'שמורה' מצורף לשותפות ולרוכשות - לגליון המודפס. עוד פרטים על גלגולו של הדיסק - ממתין לכן בחוברת.

מאחלות לכן קריאה נעימה,
ובעיקר הזדמנויות לקיים את המצווה היקרה הזאת בבריאות, בשמחה
ולזכות בעקבותיה לאריכות ימים
בכמות ובאיכות
לכן ולהוריכן!
המערכת

הפקה ועריכה:
'שמורה' -
קהילת העובדות החרדיות

עורכת גרפית
עיצוב ועימוד:
ברכי גוזי

עיצוב שער:
שרה פוגל

עיצוב מודעות:
תמר הלר

צילומים:
,Depositphotos
,Shutterstock
pexels,unsplash

תגובות, שיתופים,
בקשות והצעות
ניתן לשלוח לכתובת:
magazine@shmura.org

תארי לעצמך...

תשמעו סיפור.

תינוקת אחת התגלגלה בדרך פלאית כלשהי לאחד מבתי החולים הגדולים בירושלים. זה היה סיפור כואב שאף אחד לא ידע מה יהיה בסופו.

זוג אחד, שגם הוא היה שם, וזה עוד סיפור בפני עצמו מדוע בדיוק הגיע לשם. (ואם ישאר מקום בהמשך, אנסה גם להגיע לסיפור שלהם) שמע על המקרה ו... החליט שלמרות שיש להם תינוקת מתוקה בת שנה בבית, ואין להם בעצם שום סיבה לאמץ אליהם עוד תינוקת. הם יעשו את זה.

וככה, מספרת התינוקת שלימים גדלה, היא אומצה בחום למשפחה ירושלמית נורמטיבית שהתבררה עם הזמן כהרבה מעבר... הם קיבלו אותה כל כך יפה, ונתנו לה להרגיש לאורך חייה, שכל מה שהם מרעיפים עליה ומעניקים לה - זה מובן מאליו.

הכל היה נורא טבעי וזורם, הזוג הנפלא הזה זכה לעוד הרבה ילדים מתוקים וביולוגיים, אך עם זאת, לאורכה של התקופה הוא המשיך לגדל את התינוקת-ילדה הזאת במסירות שלא תתואר.

דוגמאות? בבקשה, טיפטיפה על קצה המזלג:

כשהיא היתה בערך בת 5 התגלו לה קשיי נשימה, (וזה לא היה קורונה...) הם חיפשו את הרופאים הכי הכי ולמרות שהיה מדובר 'בסך הכל' בניתוח שקדים,לא ויתרו ולקחו את הפרופסור המומחה שיבצע את הניתוח באופן פרטי. אם אתם שואלים, אז לא. לא היה להם שום ביטוח ואף פילנטרופ לא לקח חסות על המקרה.

הלאה, בגיל 6 הם הפכו עולמות כדי להתאים לה מסגרת (היא היתה קצת יותר מידי שובבה). בהמשך הם ליוו אותה בטוב וברע. ספגו נזיפות על התנהגות ש'לא מתאימה למשפחה' וגם כמובן רוו נחת פה ושם.

הם שלחו אותה לכמה חוגים, לא בגלל שהם התאימו לכישוריה, אלא משום החברות... התוצאה של כל ההשקעה שלהם הייתה שבחוג תפירה היא למדה להשחיל מחט, בציור לצבוע בית על רקע הר ובחוג חלילית לנגן יונתן הקטן.

בכל זאת המשיכו לתת בה אמון וכשהתחילה ללמוד מחשבים עשו מעל ומעבר כדי לעזור לה להצליח "שיום אחד תוכלי לעזור בפרנסת בית של תורה".

בסמינר? חיפשו בשבילה את הטוב ביותר ולאורך התקופה היו עם אצבע על הדופק: האם אכן זה מתאים לה או לא. לא ויתרו לה כשהיא העדיפה מטעמי נוחות לרדת הקבצות, ואפשרו לה לפתח חיי חברות תוססים, גם על חשבון עזרה מתבקשת במשפחה שכל כך הרבה עושה עבורה.

הם פינקו אותה בביגוד, בהנעלה, בגאדג'טים פה ושם, באוספים (שהיא אף פעם לא הצליח לשמר) ועוד ועוד

זה כמובן היה רק המסגרת. כי התמונה עצמה כללה עוד מליוני פרטים. המון מחשבה שהושקעה בחינוך, שעות לימוד משותף אפילו עם האב, יציאות של 'אחד על אחד' עם האם העמוסה ועוד.

טוב, על תקופת ה'שידוכים' אולי כדאי לדלג.... פשוט, בגלל שאתם לא תאמינו.

הבעל נדד בין הישיבות והפך 'אבן על אבן' בחיפוש אחר בחור שיענה על רשימה ענקית

> יש למישהו מבין הסובבים כאן איזה שהוא ספק היכן עובר הגבול של מה שאני חבה לאנשים שגאלו אותי מבית החולים ומיצור חסר ישע הפכו אותי למה שאני היום?...

של דרישות סף, שמגדירות מלאכים יותר מאשר בני אדם...:)

הוא לא התעצל וכששמע על מישהו שנראה לו מתאים, הפעיל את מי שהפעיל וצייד מה שצייד... עד שהרעיון קרם עור וגידים, ואותה תינוקת שברירית וחסרת כל בבית חולים, נכנסה כמו מלכה לביתה שלה כשהיא מצויידת בכל הכלים שיאפשרו לה להקים בעזרת ה' בית יהודי לתפארת משלה.

היא רוצה להמשיך ולתאר את התמיכה המתמשכת שהיא זוכה לה, אבל חושבת שאפשר להפסיק כאן.

תגידי, היא שואלת אותי, יש למישהו מבין הסובבים כאן איזה שהוא ספק היכן עובר הגבול של מה שאני חבה לאנשים שגאלו אותי מבית החולים ומיצור חסר ישע הפכו אותי למה שאני היום?...

יש מישהו שאני חייבת לו יותר מלהם?

יש משהו שאני יכולה לעשות עבורם שיהיה יותר מידי????

לא שמעתי את הכל, אבל מה ששמעתי הספיק לי כדי להבין שהיא באמת חבה את כל כולה לזוג המיוחד הזה....

אה... והבטחתי לספר לכן איך הם הגיעו בתזמון מושלם לבית החולים 'שלה' בדיוק באותו יום:

טוב, זה באמת היה אחרי מסע ארוך של כמעט שנה.

אבל תכל'ס, **הם הגיעו כדי ללדת אותה**...

שניה אחרי שאני מתאוששת מהגילוי המשעשע, היא שואלת אותי שאלה אחת לפני אחרונה להיום:

רגע, מדוע כשחשבת שזה 'סתם זוג' היה ברור לך שאני צריכה לעשות עבורם הכל?

האם העובדה שהם גם ילדו אותי גורעת מגודל הטובות? בעיני, היא אומרת, זה רק מוסיף עוד כמה נקודות לזכותם!

והנה, היא שולפת לי מספר החינוך את ההוכחה המוחצת:

*"**משורשי מצוה זו** שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלקים ואנשים. **ושיתן אל לבו כי האב והאם הם סִבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל עבודה ותועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו..."***

ומדוע זאת השאלה ה'אחת לפני האחרונה' אני שואלת אותה.

משום שכשאלתי אותך: "האם יש מישהו שאני חייבת לו יותר מלהם?" חשבת שזו שאלה רטורית, וזה לא!

כי אם אדייק ממש, אז כן, יש חובה גדולה מזו, ולשם בדיוק מגביה אותנו החינוך:

ספר החינוך מצוה ל"ג

משרשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזו מידה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים. ושיתן אל לבו כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו. ***וכשיקבע זאת המדה בנפשו יעלה ממנה להכיר טובת הקל ברוך הוא, שהוא סיבתו וסיבת כל אבותיו עד אדם הראשון, ושהוציאו לאויר העולם וסיפק צרכו כל ימיו, והעמידו על מתכונתו ושלימות אבריו, ונתן בו נפש יודעת ומשכלת, שאלולי הנפש שחננו האל יהיה כסוס כפרד אין הבין, ויערוך במחשבתו כמה וכמה ראוי לו להזהר בעבודתו ברוך הוא.***

מאחלת לכולנו שנזכה באמת להכיר בטובות,

ולנהוג בהתאם...

החודש הזה, חודש 'פנוי' יחסית-

בואו ננצל אותו!

חורף בריא,

לאה

שְׁנֵי צְעָדִים לְפָנַי

וְהֵם צוֹעֲדִים...
צַעֲדַם מְחֻשָּׁב
וְתָמִיד הֵם מֵעֵבֶר לְכָאן, לְעַכְשָׁו
מֶלֶךְ, מַלְכָּה, מְפַקְּדֵי הַגְּדוּדִים
כָּךְ רָאִיתִי אוֹתָם – צוֹעֲדִים

וְהֵם צוֹעֲדִים,
לֹא הָיוּ שָׁם פְּרָחִים
וְהָיוּ שָׁם עוֹד אֶלֶף דְּבָרִים וּצְרָכִים,
וְאֵינְסְפוֹר אַרְמוֹנוֹת, אַף חוֹלוֹת נוֹדְדִים
וְרָאִיתִי אוֹתָם צוֹעֲדִים

וְהֵם מַשְׁקִיפִים אֶל מֵעֵבֶר לַדּוֹר
מֵעֵבֶר לְגַל שֶׁל יֵאוּשׁ שֶׁיַּחְדֹּר
בְּמֶתֶק לָשׁוֹן בְּסוֹדָם נוֹעֲדִים
רָאִיתִי אוֹתָם, צוֹעֲדִים

רָאִיתִי אוֹתָם וּשְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם
צוֹעֲדִים וְכָל טוּב הָעוֹלָם בִּידֵיהֶם
מְנֻחָה מֵאִתָּם בְּכָל יוֹם - לַיְלָדִים
כָּךְ רָאִיתִי אוֹתָם צוֹעֲדִים

וְהֵם צוֹעֲדִים, כִּי כָּזֶה תַּפְקִידָם,
נַחֲלֵי נַחַת, אֹשֶׁר, שׂוֹפְעִים לְיָדָם
וְהֵם צוֹעֲדִים... כָּךְ עַל פִּי צַו לִבָּם,
צוֹעֲדִים וְנוֹשְׂאִים אַף אוֹתִי עַל גַּבָּם!

שאלה

אני עובדת במשרד במשרה מלאה, ויש לי אמא מבוגרת שגרה לבד שלפעמים מרגישה צורך לשוחח אתי דווקא בשעות העבודה. שאלותי הן:

א. האם יש חשש גזל בכך שאני משוחחת לפעמים שיחה ארוכה עם אמי ואינני עובדת בזמן זה?

ב. אם אכן הזמן של שיחות אלו אינו יכול להיות על חשבון העבודה, האם עלי להפסיד מהמשכורת שלי בגלל מצות כיבוד אם, או שמא אני רשאית לקטוע את השיחה או לא לענות למרות שיגרם צער לאמא?

ג. האם הדין שונה במקרה שהמעביד מקפיד על שיחות כאלו ויש חשש שיפטרו אותי מעבודתי בגלל זה?

א. מצות כיבוד אב ואם עם כל חשיבותה אינה מתירה לגנוב מאחרים לשם כך. ולכן כל עוד השיחות הן באורך המקובל אצל המעביד אין בזה בעיה, אמנם ברגע שהאורך חורג מהמקובל אסור לקחת כסף על זמן זה ויש לקזז אותו מסך השעות שמקבלים עליהן שכר.

ב. להלכה נפסק שמצוות כיבוד אב משל אב, כלומר שההוצאות הכספיות של מזון ומחיה של ההורים אמורים להיות מכספי ההורים ולא מכספי בניהם. אמנם הבנים חייבים לכבד ולשרת את ההורים בגופם גם אם עי"ז יתבטלו ממלאכתם ויגרם להם מניעת רווח. ולכן אם אפשר להסביר לאמא שיש עכשיו לחץ בעבודה ולחזור אליה בהפסקה או אחר העבודה והאמא תבין ותסתפק בזה, אין צורך להפסיד כסף עבור זה. אמנם אם הצורך של האמא הוא דווקא עכשיו יש למלאות את רצונה גם אם בסוף החודש תקבל הבת משכורת יותר נמוכה.

ג. אם יש חשש פיטורין מהמשרה, החשיבו זאת פוסקי זמנינו כהפסד כספי ולא כמניעת רווח. ולכן באופן כזה הבת לא חייבת להפסיד כסף עבור מצות כיבוד הורים, ואינה צריכה לשוחח עם האמא בשעות העבודה. אולם כמובן עליה להשתדל עד כמה שאפשר לעשות זאת בצורה המכובדת ביותר כדי שהאם לא תפגע.

שאלה

ההורים שלי שומרים תורה ומצוות ברמה נמוכה, ואני ב"ה זכיתי להקים בית של תורה, ואני מרגישה שבהרבה דברים אני יותר טובה מהורי. שאלותי הן:

א. לפעמים כשאני מדברת על הורי מורגש בדברי קצת חוסר כבוד. האם יש בזה חסרון במצות כיבוד הורים?

ב. האם כשאני מדברת עם בעלי מותר לי לומר משפטי ביקורת על ההתנהלות של ההורים שלי (לדוגמא הם פועלים רק ע"פ הרגש ולא ע"פ השכל)?

כתב החיי אדם שמצות כיבוד הורים היא לא רק במעשה ודיבור אלא גם ובעיקר במחשבה, דהיינו **שידמה בעיניו שהם גדולים ונכבדי ארץ אף שבעיני שאר בני אדם אינם חשובים כלל**, עכ"ד. כיצד מגיעים לזה? נראה שכאשר יש לאדם הכרת הטוב כלפי הוריו שבזכותם הוא חי וזוכה לקיים מצוות ולחיי נצח, וכל שכן אם השקיעו רבות בגידולו ובחינוכו, וכל מה שהוא

התקדם זה על בסיס הטובה שקבל מהוריו, הרי שכבר לא יקשה בעיניו לכבדם במחשבה כאנשים מכובדים מאחר שכל אשר לו מתבסס על מה שקבל מהם. לפיכך נראה כדלהלן:

א. דיבור לא מכובד על הורים, ברור שהוא מוגדר כביטול מצוות כיבוד הורים, שהרי אפילו מחשבה כזו בלב הינה פסולה. אפשר לסייע לשואלת להתגבר על רגשות העליונות שלה כלפי הוריה, בכך שתתבונן שלפי התכונות בהן חנן ד' את הוריה ולפי הנסיבות בהן התחנכו יתכן שהרמה אליה הם הגיעו שווה יותר מאשר הרמה הגבוהה אליה הגיע הבת שזכתה להוולד עם תכונות יותר נעלות ולהתחנך בתנאים הרבה יותר טובים.

ב. כתב החפץ חיים שאיסור לשון הרע על הורים חמור יותר מאשר על אנשים אחרים, משום שמלבד איסור לשה"ר עוברים בזה גם על מצות כיבוד הורים. אמנם כאשר מטרת הדיבור היא לתועלת (ע"פ התנאים המבוארים בח"ח) מותר לדבר גם על הורים. אמנם כמובן שצריך משנה זהירות לפני שמדברים כיוון שהאיסור בכך יותר חמור.

עובדת שנים בעבודה,
ומרגישה שביכולתך להשפיע הלאה?
רוח בית יעקב קרובה לליבך,
והגעת לשלב חיים שנשמתך כוספת
לסייע לדור העובדות הצעירות,
ולהקל עליהן את הדרך?

את מוזמנת
להצטרף לקבוצה איכותית

שתימסר על ידי
גב' **אסתר שפיצר** תחי'
ותעניק לך כלים משמעותיים
להנחייה ולסיוע
לעובדות המבקשות את ה'.

שלחי לנו קורות חיים בתוספת תאור עליך
ומדוע את חושבת שהינך מתאימה לקבוצה
לכתובת tsmicha@shmura.org

מותנה בועדת קבלה

יש כבוד

"כבר ארבעה חודשים ההורים לא הזמינו אותי לשבת" משכה את עיני כתבה רווית אמוציות בעיתון מזדמן. הרמתי. היתה שם אישה צעירה שדיברה בכאב רב על העומס שלה, על חוסר העזרה של ההורים, על האפליה הבולטת מול זוגות אחרים שמוזמנים שוב ושוב, על התחושה העזובה והבודדה שלה מול כל אלו. אף אחד לא יכול להתחשב? אפילו להזמין אותי לשבת פעם בעונה אי אפשר? אמא שלי שכחה איך זה להיות עם שלושה קטנים רצופים, ומשרה תובענית שלא נותנת לי זמן לנשום? מנגד נאספו תגובות מהשטח של הנאשמות, כלומר האמהות והסבתות האוהבות והמתגוננות: "הלואי שהיתה לי אפשרות לארח את כולם, הבית קטן וההוצאות ענקיות" או "איך אסביר לך יקירתי, שהרגליים כבר לא מה שהיו, הקטנים שלך עושים בלי סוף רעש ולכלוך ובגילי זה כבר קשה לי מדי? אני מצפה שתביני לבד, לא על כל הקשיים אני מספרת" או בכלל "גם אני עמוסה בעבודה במשרה מלאה ויש לי קטנים שמסתובבים בין הרגליים. אולי תזמיני אותי את פעם לשבת, מה את אומרת.." בין לבין התערבו נשות מקצוע שונות שחיוו את דעתן על הנושא: הדור הזה מפונק, הילדים מחכים שישרתו אותם עד מאה ועשרים, האורחים צריכים להתחשב, האימהות צריכות לדעת לומר לא, שהאימהות תעזורנה באופנים אחרים, שהבנות תבאנה איתן סלטים, שהאימהות תשמנה למעלה את העציצים. המון עצות טובות. פולמוס נוקב. הרבה כאב. סגרתי.

ומה את חושבת? שאלתי את עצמי תוך כדי קציצת בצל רבתי לבישולי השבת האהובים עלי מכל. מה את אומרת? מי צודק? בדמיוני עלה מחזה של שתי נשים במטפחות, עייפות, מתנשפות, מושכות בכוח חבל אחד ארוך המתוח בין שתיהן, כל אחת לכיוונה. כואבות להן כבר הידיים, גם קצת דמעות בזוויות העיניים. אין להן כבר כוח להילחם, להרגיש לא מובנות, אין להן כוח לביקורת, הן עושות גם ככה הרבה מעבר למה שהן יכולות. כל כך רציתי לשאול כל אחת בפני עצמה, תניחי רגע לקשר הזה, תגידי את האמת, מה חסר, מה מעיק? מה את באמת הכי הכי רוצה?

> עייפות, מתנשפות, מושכות בכוח חבל אחד ארוך המתוח בין שתיהן, כל אחת לכיוונה.
> כואבות להן כבר הידיים, גם קצת דמעות בזוויות העיניים.
> אין להן כבר כוח להילחם

"אני רוצה שיראו אותי. שישתתפו איתי. שיהיה למישהו אכפת" אומרת הבת אחרי רגע של מחשבה. "אני רוצה לדעת שאני לא לבד במאבק הזה של החיים. רוצה להישען קצת, לפרוק את העומס וכובד האחריות בידים טובות. רוצה שיתבוננו בי בעינים אוהבות, בלי ציפיות, בלי טענות, שיראו בי רק מקור נחת ושמחה. שישמחו איתי בילדים שלי, שיתפעלו כמוני מהניצוץ והחן המיוחד שיש בהם, שיאשרו שאני אמא נהדרת. אני בכלל לא מפונקת, בכלל לא רעה, רק רוצה להישען על המקום החם הזה: משפחה"

ומה איתך? אני שואלת ביראת כבוד את אמא, ומביטה בחריצים הזעירים מלאי חכמת החיים על הפנים. בידיים העמלות שהיטיבו בחריצות אין קץ כל השנים. בזוויות העיניים שמספרות על המון התמודדויות, גדילה ותפילה. ספרי לי אמא יקרה, מה באמת היית רוצה?

"אני רוצה שיהיה להם טוב" היא אומרת מעומק הלב, "ואני רוצה נחת, רוצה לראות אותם שמחים. רוצה לראות את פירות ההשקעה שלי

צומחים ומחייכים. אני רוצה הכי בעולם לתת, אבל בלי להתמוטט, אני רוצה שיהיו בינינו קשר ואהבה וחיבור כמו שהם היו תינוקות, למרות שהם כבר גדלו והפכו לשבטים ומשפחות. אני רוצה יחד אוהב ומתחשב של גדולים, רוצה שיבינו אותי לגמרי, ישמחו במה שאני מסוגלת ולא יסננו מאחורי הגב מילים. אני רוצה שהם יפרגנו אחד לשני ואני אהיה אם הבנים שמחה. רוצה את האמון המלא בי, שאני עושה כל מה שאני יכולה. רוצה להפליג הלאה לפרקים הבאים בחיי עם הנכס הכי יקר בידי, שלם ומאוחד ומלא אהבה: משפחה"

וואו. אתן כל כך צודקות, רציתי לומר להן, הרצונות שלכן הכי טהורים ומובנים בעולם, הם אמת לאמיתה. יש להם מקום. אין פה שום מאבק, גם לא שום טענות, יש פה רק צרכים. התבלבל להם המקום אצלך, ילדה, את קוראת להם בטעות אמא, צוברת כאב, אכזבות, חוסר הבנה, יש רגע בחיים שלומדים להחליף. זו ממש החלטה. אחרת אפשר להיות סבתא בעצמך בגישה הישנה.

יש רגע בו את, כבת, עומדת על דעתך ומבינה שכיבוד הורים מכבד קודם כל אותך. מכיר בך כגדולה. זו הנוכחות שלך שקיימת, שעומדת מולם, מחפשת לתת, לעשות טוב, לקיים בקשר הזה מצווה. הם נתנו לך את הגדולה במתנות, מכאן ואילך כל מתת היא מחווה טובה ונדיבה. החובה היא לא במגרש שלהם, רק אצלך בשדה היא צומחת, זכות שאת משקה בהרבה בגרות ואהבה.

ומי יעזור לי? את שואלת, ואולי זו הזדמנות לחשב מסלול מחדש על מי אנחנו סומכים. "כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני", הרי לא נכתב רק ליתומים. אולי נשחרר מההורים את המטענים ונלמד להישען על מי שברא אותם ואותנו, כגמול עלי אמו. הוא מקשיב והוא אוהב, אף פעם לא עוזב, הוא מקום לכל הצרכים ואצלו אפשר להיות תמיד ילדה קטנה. ואז הוא מעלה עלי כאילו דרתי ביניהם. ויש שכינה.

חודש חשון

ברכת מזל טוב
לרחלי קובר
שמרווה את צמאונינו בטל תחיה,
ומרחיבה את אופקינו באושר יהודי רחב
לרגל הולדת בתה למזל טוב
יהי רצון שיזכו לגדלה לתורה,
לחופה ולמעשים טובים
ותשרה הברכה בביתם תמיד!

ובנימה אישית, שתשוב מהר לכוחותיה ותוכל לחזור אלינו במהרה ל'שמורה':)

ז' חשוון

"ותן טל ומטר לברכה"

שבועיים אחר תפילת הגשם המרגשת, מוסיפים בקשה זו לברכת השנים שבתפילת העמידה.

אומרת על כך המשנה:

בשלושה במרחשון שואלים את הגשמים. רבן גמליאל אומר: בשבעה בו, חמשה עשר יום אחר החג, כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת.

(תענית פ"א מ"ג)

למרבה הצער, כבר מזמן אין לנו בית מקדש... וגם ככה-אין מי שנוסע היום ממקום למקום במשך חמישה עשר יום.

מה כן נשאר לנו? הלימוד היקר הזה, שכל ישראל דוחים את התפילה על הגשם **עד שיגיע אחרון שבישראל** לביתו.

הבה נשמר ונחזק בליבנו את הערבות המופלאה שלנו כעם! זהו עוד אחד מנכסי הזהב שלנו, שערכו עצום וחביב כל כך לפני אבינו שבשמים.

ואם כבר נגענו בעניין הערבות בגליון זה העוסק בעניינו כיבוד הורים, ראוי להביא את דברי חז"ל הנפלאים, שבוודאי נכונים לכל משפחה ומשפחה:

וכך אמר להם הקב"ה לישראל, בניי אהוביי כלום חסרתי דבר שאבקש מכם? ומה אני מבקש מכם אלא שתהיו אוהבים זה את זה, ותהיו מכבדים זה את זה, ותהיו יראים זה מזה

(אליהו רבא כ"ח)

י"א חשוון
על אם. ועל דרך.
(מתוך 'ברוח הימים', תשע"ט)

יצאנו לדרך. אוי, כמה שהיא רצופת מכשולים.... איפה אנחנו ואיפה הן, האמהות הקדושות...
למי מאיתנו קשור בלב ענן. אמיתי. לא זה הוירטואלי ....
לכמה מאיתנו יש את הפריווילגיה להכין עיסה שתחול עליה הברכה?....
ולא נעים לגלות, אבל בהחלט קרה וגילנו פתאום שאמנם הנר כבר לא דלוק, אבל רק הפמוטות נותרו במבוכה מערב שבת ועד ערב שבת...
כן, אנחנו אמנם 'יוצאות לבאר' אך לא תמיד מתכסות בצעיף, וכמה כואב... שעינינו לא מספיק רכות מדמעות... למרות שיש לנו הממון על מה לבקש...
רחקנו. כשלנו בדרכים...
מי ערב לנו כי, למרות הכל, יום יבוא ונשוב מארץ אויב???
כשיעקב אבינו ע''ה, חזה והכין 'תחנת רענון' בדרך אל הגלות, הוא הניח לנו לדורות דווקא את רחל.
לא יודעת. והשעה היא מידי מאוחרת בשביל לברר... אבל מרגיש לי ש'רחל אימנו' אמורה לשכון אצלנו, לא רק בדרך בית לחם, אלא בכל 'דרך' באשר היא.
כי, אם 'דרך', פירושו שאת לא 'במקום' (לו היית 'במקום' אז לא היית בדרך...) אז **רחל אימנו שם כדי לחבר אותנו אל השורשים למרות המרחק.** יש הרבה דרכים להבין מדוע קיבל הקב''ה דווקא את בקשתה של רחל על עם ישראל, ולא את דבריהם של האבות הקדושים ומשה רבנו. אבל אולי מותר לומר (או לפחות להרגיש) שזה גם בגלל שרחל היא היחידה שהיתה 'אם' **ולאישה היהודית יש משהו שמתאים להיאחז בו 'בדרכים'.**
כי התקווה המחזיקה אותנו בשעת הגלות, הידיעה כי יום יבוא ונשוב מארץ אויב, היא אך ורק בזכות ההיצמדות לחיבור הבין דורי שלנו. הטהור והמזוכך!
הצניעות שהיתה בה ברחל. הנכונות לשמור על קדושת ביתו של יעקב אבינו, גם אם המחיר הוא מסירה ללאה את הסימנים (שמעתי שהכוונה להנחיות לצורת הבית היהודי הטהור) היא הערובה לכך שעמנו ישרוד את הניתוק והגלויות.
משום שאיך אנחנו שורדים את הגלות? רק דרך אמהות האומה, בזכות כל אישה ואם צדקנית, הנושאת בגבורה את זכות השמירה על נצח העם היהודי. בזכות שמקימה היא עוד משכן יהודי טהור, או מכשירה עצמה בבניית יסודות לקראת בית כזה, הרי היא מלחימה בגבורה עוד חוליה בשרשרת שתקשר את השוהים בגלות בחזרה אל המקום הטבעי והנכון שלהם.
חודש חשוון ה'יבש' הזה, הוא עוד משל לימי הגלות החשוכה והמעייפת. חלפו להם ימי האהבה המענגים וטרם עלה האור במנורה... מה יציל אותנו חלילה מניתוק?
רחל מבכה על בניה!
אם יהודיה אמיתית המודעת לגודל האחריות המוטלת עליה בדאגה לבניה, גם אלו שעדיין אינם...
יסודות הצניעות וכובד האחריות המונחת על כתפיה חשובים הם בעיניה מכל משמר, משום שזוהי הדרך היחידה להשיב הבנים לגבולם מארץ אויב....
ובדרך הטבע נטע בנו ה' את המציאות שהשמירה על היסודות הללו, היא גם הדרך שלנו לשרוד נפשית את משברי הימים.
הבה ננצל את יום פטירתה של אימנו רחל לחיזוק ולביסוס המהות המיוחדת הזו,
ונזכה במהרה בימינו לקיום הנבואה: "ושבו בנים לגבולם"

במקום הקדמה

חברות יקרות, זה מדור חדש. כשמו-כן הוא מתפלל ומייחל להיות-
שיח על הבית והחוץ.
כל מה ששייך לקו תפר הדק והמוכר כל כך לכולנו: השעות שאנחנו עושות בחוץ, הלב שמונח בבית ואולי גם חתיכות ממנו משוטטות במחוזות החוץ. יודעת שדף הבית, כל כולו, מוקדש, בעצם לשיח הזה, אבל בכל זאת, כל אדם שמושך בעט, גם אם יכתוב על נושא זהה- יעשה זאת באופן אחר, יאיר עליו באור חדש וייתן זווית ייחודית, שתעניק לעוד אדם פיסת משמעות.
אני מתקרבת לגיל ארבעים וארבע, הסוגיות האלו ליוו אותי מאז שאני זוכרת את עצמי, אפילו כבחורה עובדת, בו זמנית חיה בבית שוקק שלא אני בניתי אבל אני שייכת אליו בכל דרך.
זוכרת את העולמות השונים שפגשתי בדרכי, את החשיפה לקודים והתנהגויות לא מוכרות. זוכרת את עצמי באה הביתה, פושטת תיק ומעיל, יושבת על הכורסא שישבתי עליה מאז נולדתי, ומנסה לעשות סדר. להבין איפה מתחיל הבית ואיפה נגמרת העבודה, איפה אני ואיפה העולם, מתי הם נושקים אלו לאלו וכמה ואיך ולמה ואם זה טוב ומסוכן עדיין עם מי שאני רוצה להיות.
רוצה לשתף אתכן בראיון העבודה הראשון שלי. הוא מספר יותר מכל המילים הטובות שאבחר, על מה בעצם המדור הזה.
אני מורה צעירה למחול. אמורה להיכנס לעבוד בבתי ספר יסודיים מטעם בתי התלמיד של עיריית ירושלים וללמד ילדות בכל רחבי העיר לרקוד. בכל מוסד כזה, מתקיים ראיון. כרגע נדמה לי שרק הם בודקים אותי. אני לא במקום לבדוק אותם.
אני יושבת מול מנהלת בית ספר יסודי בשכונת יוקרה ירושלמית. היא רוצה שעתיים בשבוע לבנות כיתה ו'. שואלת על הניסיון שכמעט ואין לי, מביעה ספק ביכולת שלי להחזיק כיתה. מספרת לי שיש לבנות האלו הכל מבריכה פרטית בלובי הבניין ועד חגיגות בת מצוה ביאכטות. שהן רשומות לכל חוג יוקרתי שאני יכולה לדמיין. שאני לא איזו אטרקציה, למקרה שחשבתי שכן.
אני הולכת ונעלמת בביסא ואז מגיעה שורת מחץ- היא רוצה אותי בימי שישי בין עשר לשתים עשרה.
אני מתפתלת, משוועת להיעלם, ובסוף דוחפת ממני בכח מילים קטנות ונכלמות-
"אני צריכה לשאול את אמא שלי על עבודה ביום שישי..."
המנהלת מזדקפת בכסא העור המסתובב, אומרת שהיא בחיים לא שמעה על מורה שצריכה לשאול את אמא, אם היא יכולה לעבוד ביום שישי.
אני מסבירה שאני עושה את הקניות, ועוזרת הרבה בבישולים לכבוד שבת.
אני יד ימינה של אמא שלי וחיה בבית שבו ביום שישי מתכוננים לשבת ולא עושים שום דבר אחר. ככה אבא שלנו חינך אותנו. אפילו לטלפונים סתמיים עם חברות לא עונים ביום שישי.
לא זוכרת איך מסתיים הריאיון וזה גם לא רלוונטי כי אני לא מנסה בהכרח להוציא מהסיפור הזה מוסר השכל. לא באתי בטור שלי, לדבר על קו התפר החילוני- דתי ולא להרצות על ערכי שעה לעומת ערכי נצח. וגם לא באתי להצטרף חוליה בשרשרת המדהימה של סיפורי השמורה.
רק להגיד- בית ועבודה זה קו תפר דק שרועד כל הזמן. הוא לאו דווקא מערער את ההשקפה שלך אבל הוא נוגע בכל כך הרבה מעגלים פנימיים. הוא דורש בירור מעמיק וסינון מתמשך.
כי חלפו הרבה שנים מאז הריאיון המהוסס והמגומגם ההוא. עבדתי שם. ובעוד עשרות בתי ספר, הקמתי בית, ביססנו ערכים ועקרונות, לימדתי וניהלתי והקמתי ופרשתי ושוב מהתחלה במגוון תחומים שנכנסתי ויצאתי אליהם במהלך שתיים וחצי עשורים. השיח הפנימי/חיצוני נמשך כל העת ומנגד, אני כבר מנחילה, ברוך ה', לדור הבא דרך, התנהלות, דעת.
ועדיין העבודה, עבודת הדיוק נמשכת. בכל פעם שנראה שהבנתי, אני חושפת עוד רובד.
וכשאני חושבת שזו רק אני, אני מגלה שזה השיח. הנשים על הספסלים בגינה, השכנות, האחיות, הידידות, האורחים סביב שולחן השבת, הנערות שאני פוגשת בהרצאות, המנהלות והמורות והמטפלות הרגשיות.
בסיעתא דשמיא נכוון מדי חודש אלומה על הקו החמקמק מבית ומחוץ מתוך תפילה שנזכה לחדד את הקו ולראות אמת.

עם כל הכבוד

כמה כבוד צריך לתת לזכות הזאת, כמה כבוד מגיע להורים שלנו! עם כל הכבוד, עם כל הרצון הטוב, אנחנו רק בדרך, אבל רוצות לשדרג אותה. בחיים הכי תובעניים, בעולם הכי מטושטש, בתוך ים של מחויבויות, עדיין אפשר, בכבוד.

הגב' פנינה טולידנו ומנחת ההורים רות דושינצקי מתוות לנו דרך, 'שמורות' משתפות בסיפורים מרגשים.

| אסתי כץ

בית- עבודה- ילדים זהו משולש הזהב שלנו. זה המשולש ששואב אותנו, סוחב אותנו אליו, ותמיד משאיר זווית לא מסופקת.

פעם עוד דברנו על גבולות והיום המשולש הזה, שווה הצלעות וחד הזויות, רק דוקר אותנו מכיוונים בלתי צפויים, מציג לנו משוואות מסובכות עם פתרון כמעט בלתי מושג. עומס החיים עולה כבר חצי שנה על גדותיו, העבודה באה הביתה והילדים מצטופפים בה גם, החגים שוב בבית, והבידוד מעמיס וחונק אותנו בחדר. יש לנו המון מה לעשות בכל רגע נתון, יש לנו כל כך הרבה להספיק בכל שנייה פנויה, ו- יש לנו הורים, כמובן. איזה יופי, וברוך ה'.

נס שיש אמא, הא? נס שיש למי להתקשר רגע לפני טביעה, לבקש עזרה או אולי לבוא לשבת. נס שיש למי לשפוך את הלב, לבכות על העומס, לקבל קופסה עם תוספת לארוחת צהריים. נס שיש הורים, נס. אבל הפעם, לא בהקשר של עזרה העלנו אותם לכאן, הפעם רצינו להציף את הצד הנגדי, להזכיר את התפקיד שלנו בקשר אליהם- 'כבד את'.

אח, זה לא פשוט. אף פעם זה לא היה.

אח, זה לא קל. היום יותר מאי פעם.

העומס לא פותר אותנו, מחויבויות אחרות לא מרשות לדלג על הזכות.

איך, נשים עובדות-עמוסות-יקרות- איך ואיזהו כבוד?

אפשר להשוב

"הבסיס של הכבוד הוא להכניס לעצמי לראש וללב כל הזמן כמה ההורים שלי מיוחדים! כן, עוד לפני לבוא/ להתקשר/ להביא, שכמובן, לא תמיד מתאפשר בתקופה הזאת. אני מספרת לילדי הרבה פעמים כל מיני אנקדוטות המראות את חכמתם וצדקותם של ההורים, כדי שאני וגם הם נעריך אותם מאוד.

כבר קרה יותר מפעם, שהילדים טענו כלפי שסבא הוא כנראה צדיק נסתר. והסכמתי איתם לגמרי.

כשאנחנו מפנימים בתוכנו עד כמה הורינו אנשים גדולים - אוטומטית כל צורת ההתנהגות שלנו כלפיהם מלאה בכבוד והערכה.

הילדים שלי יודעים שכשיש שאלה משמעותית שואלים את סבא או סבתא"

(נעמה חיה, בת יקרה)

"אכן. חיי היום יום של נשים צעירות בדורנו עמוסים ברמה שלא שיערום אבותינו", מסכימה **גברת רות דושניצקי מנחת הורים.** "אבל התורה, על כל תג ותג שבה רלוונטית תמיד. המהר"ל אומר שהתורה היא סדר העולם, היא עוזרת לנו להבין את מיקומנו מול כל אחד מהיקרים לנו"

אישה נשואה ואמא מחויבת לדברים רבים כל כך... בראש ובראשונה לכבודו של בעלה, בשנית לרווחתם של ילדיה ובנוסף היא מחויבת גם למקום העבודה שלה, ולבריאותה שלה. מה מקומה של מצוות כיבוד הורים במערך?

"מבלי להורות הלכה- רק אציין שאישה נשואה פטורה מכיבוד הורים בכל עניין בו הכיבוד מהווה סתירה למחויבתיה כלפי בעלה. אולם ה'חיי אדם' אומר שהכבוד הוא במחשבה בדיבור ובמעשה ועיקר הכיבוד הוא במחשבה.

הסעיף של כיבוד הורים במחשבה הוא הבט שנשכח בדורנו מכל מיני סיבות, אבל דווקא ממנו נשים נשואות לגמרי לא פטורות, והבשורה הטובה שהכבוד במחשבה לא לוקח זמן מתאפשר גם כשגרים רחוק ואפילו לאחר ה-120, והוא גם מפנה הרבה מאד כוחות נפש הנחסכים מחשיבה ביקורתית על ההורים.

המדהים הוא שאחרי שפותחים את הלב לכבוד במחשבה - כבר מוצאים זמן ומאלתרים הזדמנויות לכבד גם בדיבור ובמעשה".

"מצוות כיבוד הורים היא היחידה שמכנה ה'ירושלמי' 'חמורה שבחמורות'", מוסיפה **הרבנית פנינה טולידנו**. "זו מצווה שנאמרה בעשרת הדיברות כאחת מתוך מצוות בין אדם למקום. לומר לנו שזאת

מצווה שאנחנו מקיימים מול ה' יתברך ובלי קשר למה שההורים מהווים עבורנו ומה שהם מעניקים לנו, אם בכלל. מצוות כיבוד אב ואם מחייבת בדיבור, במחשבה ובמעשה. כשעיקר מצוות כיבוד הורים היא לדבר אליהם בכבוד ובנחת. אכן זוהי מצווה חמורה שבחמורות, קשה שבקשות אך גם משתלמת שבמשתלמות.

על פי ההלכה אישה נשואה פטורה מהלכות כבוד להוריה ומחויבת במורא בלבד. כלומר- פטורה מהעשין ומחויבת בלאוין, משום שכל הלכות הכבוד וקבלת המרות הופכות למחויבות מול בעלה. היום, ידי הנשים הצעירות עמוסות עבודה מבית ומחוץ והן אינן מתפנות באמת 'לשקוד בעמל נפשו על תקנת הוריו'. וברוך ה' וטוב שכך. דומני שלא נכון לתת עצות מה בכל זאת אפשר לתת להורים בתקופה זאת כי כל הורה והצרכים שלו וכל בית והנתונים שלו. מי שבאמת חשה בגודל הזכות לשמח את ההורים, מי שמרגישה שכאשר היא משמחת אותם היא משמחת את השכינה, תמצא בוודאי פתרונות יצירתיים שלא יבואו על חשבון שום דבר חשוב. אין ספק שצריך הרבה יושרה פנימית, כנות ויראת שמים כדי להדר במצווה חשובה זאת.

בעיני לא נכון לתת עצות פרקטיות בבמה ציבורית. מה שנכון לבית אחד אינו נכון לבית אחר ומה שמהנה אמא אחת מרגיז אמא אחרת. כל אחת מכירה היטב את הנפשות הפועלות ועם רצון טוב יכולה להתאים את עצמה למצב. ישנם הורים שאירוח נשואים בשבת מחייה אותם לכל השבוע וישנם שאינם יכולים לארח כלל. ישנם הורים שמצפים לשיתוף בכל פרטי היום יום וישנם שפחות. אין ספק שחשיבה אמיתית מה רצוי ומה יעזור היא זאת שתביא את התוצאות הרצויות".

היא כן מוסיפה הצעה פרקטית אחת: "נשות 'שמורה' היקרות, העוגן של העם, אולי כדאי לשקול להעביר באופן מכובד את המעשר להורים? אולי כדאי לפתוח עבורם קופת חיסכון מהמעשרות להמשך נישואי הילדים? והבא להטהר מסייעין לו".

תפסו את האוצר

"בביקור השבועי אצל אמי אני מביאה לה מנה קטנה ממה שהכנתי בצהרים. זה התחיל רק כדי לקבל מחמאות על מעשי ידי אבל ראיתי שהיא 'בונה' על זה, לא מתבשרת בצהריים ומחכה למנה שלה.

יום אחד, בשיא העומס בעבודה,לא בישלתי צהריים והתלבטתי אם להביא אוכל או לא. מנה עיקרית הייתה לי במקפיא ותוספת....אהם... לא. צלצלתי לשכנה כאחות לי ושאלתי- מה אכלו אצלך צהרים? נשאר לך קצת תוספת? לקחתי והבאתי לה. זה היה מוצלח".

(אנקדוטה של מני, בת יצירתית)

"הקב"ה אומר 'שמעו לי שאין מי ששומע לי ומפסיד'", מוסיפה **הגברת דושניצקי** "התחושה שלי לגבי מצות כיבוד הורים תמיד מזכירה לי את סיפור האוצר מתחת לגשר. ההורים שלנו הם אוצר- מכרה זהב של ברכה לביתנו.

התורה לא פרטה מתן שכרן של מצוות, אבל בכיבוד הורים היא מגלה לנו 'למען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך'.

המפרשים אומרים: 'למען יאריכון ימיך' - אריכות ימים בעולם הזה ובעולם הבא וה'בן איש חי' אומר לשון ארוכה ומרפא.

'למען ייטב לך' - איכות חיים- בריאות הנפש.

ישנן הבטחות רבות לגבי נחת מהילדים למי שמכבד את הוריו, אמר רבי שמעיה: לומר, שאם היתה שקולה מכרעת, כלומר מי שזכויותיו וחובותיו שקולים, אם בין מצוותיו ישנה גם מצוות כיבוד אב ואם, מצווה זו מכרעת אותו לכף זכות. ומובא בתוספות שע"י כך נחשב לצדיק גמור (קידושין ל"ט)

כשמבינים את האוצר הטמון במצווה זו , מניסיון שלי ושל רבות אחרות - מוצאים בדרכים יצירתיות את הדרך לעזור ולסייע ללוות ולתמוך.

חברתי היא בעלת עסק עצמאי ולאמא שלה יש נטייה להתקשר לפטפט על דא ועל הא דווקא בשעה ההיסטרית בה היא מוציאה את הילדים למוסדות הלימוד.

כל בוקר היא מוצאת את עצמה מנהלת מלחמה פנימית נסערת אם לענות או לא. גם כשהיא עונה לבסוף היא מוצאת את עצמה נאנחת ואפילו כועסת:

היא לא מבינה לבד שזה לא הזמן המתאים?!

שאלתי אותה: 'כשמגיע טלפון ובו הצעה לעסקה מפתה, מה את עושה עם הילדים בזמן הזה?' היא ענתה: 'שיאחרו הבקר... מה לעשות, צריך פרנסה'...

כשהיא הבינה שאמא שלה מביאה לה ברכה לעסק , ושאם צריך פרנסה- אז השיחה הזאת שווה הון, היא מצאה את הכוח לומר לאמא שלה: 'אמאלה, אני נורא רוצה לדבר איתך בלי כל הרעש מסביב. תני לי חצי שעה לשלוח אותם ואני חוזרת אליך'. כשמבינים את האוצר, כשמעריכים את גודל הזכות, אפשר למצוא את האיזון.

חברה אחרת התקשתה מאד לצאת מדי שבוע לתורנות אצל אמא שלה. היא אלמנה, מגדלת את ילדיה לבדה בעוז ובגבורה, והערב הזה שנדרשה להקדיש היה נראה לה כמו משהו שהוא מעבר לכוחותיה- לעזוב את כל הבלאגן,להשאר את כולם בלי יד מכוונת אחרת, ולנסוע. כשהיא הבינה מה היא מרוויחה לעצמה ולביתה מהביקור השבועי הזה היא גייסה את הילדים, הסבירה להם שהיא חייבת להיות אצל סבתא כי זה חשוב לה והילדים עצמם שתפו פעולה באופן מדהים- בשביל סבתא. על הדרך היא גם העבירה להם את הערך של מצוות כיבוד הורים בצורה הנכונה ביותר. היא ספרה שראתה בחוש איך הערב הזה שהיא

מקדישה להורים מביא לה ברכה להורות והיא לא מפסידה ממנו כלום, אלא להיפך.

ישנו קושי מיוחד לחנך למצוות כיבוד הורים, כי אנו נגועים בעניין. הדרך הטובה ביותר להעביר לילדים את הרגישות וההקפדה על המצווה היא בדוגמה אישית- כשאמא תכבד את "אבא ואמא".

רצונם- כבודם

"הטיפ שלי: לנסות לחשוב תמיד מה באמת יהיה טוב להורים, מה באמת הם רוצים ויהיה להם נוח ומשמח. להקשיב בין המילים ולנסות לקרוא בין השיטין: האם שאבוא אליהם או שאזמין אותם אלי, לבוא עם כל הילדים או שזה יכביד, לספר להם על... או שזה יצער אותם, אולי יצער אבל עדיף לספר את האמת מאשר שינחשו שאני מתחמקת ויחששו שמי יודע מה קרה...

כך למשל, כשאחי ארס את בנו. בגמר השידוך עשו כמקובל "לחיים" קטן בבית הכלה, ואחר כך אירוסין. אמא שלי שאלה אם אבוא ל'לחיים'. בהתחלה ניסיתי לחמוק באיזה תירוץ, אבל ראיתי שזה אכפת לה. אז הבנתי שכבר עדיף לספר את האמת שבתחילה לא רציתי לספר לה כדי לא להדאיגה: נכדתי הפעוטה בת שלושת השבועות אושפזה עקב חום, ואני הבטחתי לבוא בערב להחליף את כלתי המותשת בבית החולים. ברוך ה' זה היה סתם וירוס, וההחלטה לשתף התגלתה כנכונה מאד. היה לאמא שלי קל יותר לדעת ולהתעדכן כל העת במצב, מאשר לחשוב שלא היה לי מספיק חשוב להשתתף בשמחה"

(שיתוף של אילה, בת מסורה)

להסתיר או לשתף? זאת לפעמים השאלה המציקה.

בטבע שלנו אנחנו ילדות. רוצות לרוץ לאמא על כל מכה שקבלנו, להתפרק אצל אבא, לקבל מהם חוזק. אבל אולי הכבוד דורש מאתנו לנשוך שפתיים? להסתדר לבד? לא להדאיג ולצער? יתכן-שדווקא השיתוף מכבד.

"התשובה בוודאי אינדווידואלית", אומרת **הרבנית טולדאנו** "ברמה האישית ילדי יודעים שאת אמא לא משתפים כאשר אחד מבני הבית לא מרגיש טוב, פשוט, כי אני יוצאת מדעתי מרוב דאגה, אפילו אם זה חום טריוואלי בעקבות הוצאת שיניים. גילוי נאות: גם אני הבטחתי לעצמי שלעולם לא אהיה כמו הורי, שאי אפשר לספר להם דברים מדאיגים...

עומס- הוא סוג של ברכה. אם את משתפת בעומס מבורך בדרך כלל הדבר רק משמח את ההורים.

אך אם את מלווה לדברים דרמות וסופרלטיבים כמו התמוטטות, קריסה ומשבר הדבר אכן עלול להעמיס על ההורים ולעצים בהם רגשות אשם שאינם יכולים להיות שם בשבילך. ספרי, שתפי אבל השתדלי להעצים את היופי ולגמד את הקושי".

רות דושניצקי מחדדת: "מסופר על אמו של רבי ישמעאל שקבלה עליו לרבותינו. אמרה להן: גערו בישמעאל בני שאינו נוהג בי בכבוד. באותה שעה נתכרכמו פניהן של רבותינו. אמרו : אפשר לית רבי ישמעאל נוהג בכבוד אבותיו? אמרו לה: מה עבד ליך? אמרה: כאשר הוא בא מבית המדרש, אני רוצה לרחוץ את רגליו במים ולשתות מהם, והוא לא מניח לי.אמרו לו: הואיל והוא רצונה - הוא כבודה" (פאה,א)

היסוד המובא כאן הוא אחד החשובים במצווה היקרה- מצוות כיבוד הורים.

האם לשתף בקשיים או לא? האם להגיע אליהם או להזמין?

האם לספר לאמא כשיוצאים לבית החולים לקראת שמחה?לספרלהלאחרמעשה?אולהביאאותהאיתנו?

לפני שנכבד, להבין מהו רצונם!

אני מכירה מקרה שבו זוג עבר התמודדות מאד קשה נפשית והם לא שיתפו את ההורים כדי להגן עליהם - אבל הפחד מהלא ידוע מוטט את ההורים. לכן חשוב לבדוק לגופו של עניין, לברר מהו רצון ההורים ולפעול על פיו".

אמא צעירה מדי

"בעלי מצלצל מדי יום במשך 17 שנה לאמא שלו לשיחה קצרה. כשהוא יוצא לשיעור מדי ערב בשעה תשע זמן ההליכה מוקדש לשיחה איתה בת 7 דק' בערך.

היא אמרה לנו שכשהטלפון מצלצל היא אוטומטית מסתכלת לשעון מה כבר תשע? ...

אמא שלו היא אישה פעלתנית-הורה צעיר ועובד במלוא מובן המילה ומאד נהנית מהמחווה.

סיפרה לי משהיא שהייתה באסיפה בה חמותי דיברה בפני הקהל ופתאום הטלפון שלה צלצל. באמצע הנאום היא חייכה ואמרה: 'זה כנראה הבן שלי, כל יום הוא מצלצל אלי בתשע'"...

(סיפורה של טובה, בת 3 דיקה)

העידן החדש הביא עלינו מציאות חדשה. אמהות צעירות יולדות ומחתנות, משמשות כסבתות ועדיין פעילות ועובדות. לפעמים המעמדות מטשטשים וקשה יותר לכבד ולייקר.

איך ניתן להתגבר על המכשול?

"אף אמא אינה צעירה מכדי שנכבד אותה", חורצת גב' דושניצקי "זהו בלבול. הופתעתי לקרוא ב'פלא יועץ' שכך דרך הבנים שתמיד הם חושבים את עצמם ליותר חכמים מהוריהם... לפני כן חשבתי שזאת המצאה של הדור שלנו.

אין ספק שישנם שלבים במצוות כיבוד הורים. כשהיינו קטנים, חשבנו שהם הכי 'ענקיים', חזקים ומבינים. כשהתבגרנו גילינו שהם לא מלאכים, וכאשר התפקחנו הבנו כמה אנחנו חייבים להם וכמה עמל כרוך היה בגידולינו.

וכשהם מזקנים - ולפעמים מתהפכות היוצרות והילדה

מתחילה לתפקד כמו אמא. כל אחד ואחד עובר את השלבים במצווה הזאת ובכל אחד מהם- היא קיימת.

אני מאחלת לכל אחד מעם ישראל שיזכה להגיע עם הוריו לזקנה ולתמוך בהם גם בימים לא פשוטים אלו.

לצערי אמי היקרה ע"ה נפטרה בגיל צעיר(63) ואני צריכה להתאפק כשאני רואה בת תומכת באימה המבוגרת ולא לגשת ולומר להן - איזו זכות עצומה יש להן שהגיעו לזמן הזה, וכמה רציתי גם לזכות לתמוך באמא האהובה עד לזקנתה.

אין ספק שהאתגרים בשלבים השונים משתנים, האטרקציות משתדרגות, אבל אנחנו לא מכבדים הורים

בגלל שהם חלשים, זקנים, נזקקים או חזקים וחכמים.

אנחנו מחויבים בצו אלוקי לכבד את ההורים "כאשר צווך ה' אלוקיך". רבי ניסים קרליץ כותב בספרו 'חוט השני': "שהיחס אליהם יהיה ברגש של כבוד באופן שהוא מתבטל אליהם ונכנע מפניהם מפני שהם חשובים יותר ממנו, שיש אדם שמחשיב את זולתו מפני שרואה בו מעלות מסוימות ולכן מחשיבו ומכבדו... אבל זוהי העבודה שאדם צריך לבטל את עצמו להוריו ואפילו אם הוא מבין יותר ואף שהם במצב שאין בהם דעת או שאינם מבינים לרוחו מפני שחייב לכבדם **מפני שהם הוריו**.

אחת ההלכות בנושא כבוד הורים היא 'לא יעמוד במקומו'.

המשמעות ההלכתית היא שאם אבא מוסר שיעור במקום קבוע והבן מגיע למסור במקומו - הוא מזיז את הסטנדר ולא עומד באותו מקום. המשמעות העמוקה של ההלכה היא ההבנה שאבא ואמא נמצאים במקום אחר לגמרי... ההלכות המעשיות נועדו להציב אותנו נפשית במקום הנכון, להזכיר לנו שיש פער במעמדות.

אמא ואני לא באותו 'מקום' ולא משנה כמה אני חכמה מוכשרת יכולה ויודעת.

שמעתי אמירה יפה: **'שלא יעמוד במקומו'** הכוונה היא שלא לומר- אני במקומך הייתי עושה אחרת, כי את לא יכולה להיכנס לעולם לנעליים של אמא.

אחד הקשיים המרכזיים במצות כיבוד הורים בדורנו הוא ביטול המעמדות.

רוח השוויוניות הנושבת בעולם יצרה אשליה כאילו כולנו באותו מעמד. ולכן מאד מצוי לשמוע אמהות

אומרות- 'אני חברה של הבת שלי'. לאמהות אני אומרת- אל תהיי חברה של הבת שלך! יהיו לה עוד חברות רבות בחיים אבל אמא יש לה רק אחת - אל תיקחי לה אותה. את יכולה להיות איתה בקרבה גדולה, את יכולה לשוחח איתה, לשתף אותה ולאהוב כמובן, אבל בואי לא נבטל את המעמדות. כשאנחנו מטשטשות אותן אנחנו פוגעות בילדינו, מתבלבלות ומבלבלות.

לבנות אני אומרת - אל תתבלבלי לרגע. זה שאמא צעירה חברה נמרצת ולא שומרת על מעמדה לא אמור למנוע ממך את המצווה ואת הכבוד.

נכון. זה מאתגר אבל ראיתי מול עיני מקרים רבים שכאשר הבת נתנה לאמא את מעמדה, התייצבה האם על מקומה המיוחד.

אל תהיי חברה של הבת שלך! יהיו לה עוד חברות רבות בחיים אבל אמא יש לה רק אחת - אל תיקחי לה אותה.

אין קשר לגיל **הכבוד הוא לא תלוי מעמד** בדיוק כמו גיל, גם השכלה, רמה ערכית או רוחנית אינם הסיבה לכבוד. ההורים נמצאים דרגה מעלינו בסולם ההיררכי בשרשרת הדורות. אנחנו מצווים לכבד הורים בלי קשר למה שנתנו לנו, לרמת המשכל שלהם או לרמה הדתית. כבד- כי הם ההורים שלך!

כבד- כי הם שותפי הבורא לגביך!

מעניין שברפואה הסינית טוענים שישנן מחלות המיוחסות לקשר עם האבא וישנן לקשר עם האמא. הם אומרים שחלק מתהליך הריפוי הוא לעשות שלום

עם הוריו בליבו. ההורים הם השורשים, וכאשר אנחנו מתנגדים בלבנו למהות שלהם, אנחנו חוסמים את האנרגיה לאיברים מסוימים".

"אכשר דרא ואמא יושבות על ספסל ההשתלמות לצד ביתן וכלתן", מציגה **הרבנית טולדנו** "אכשר דרא- אם וביתה מבלות יחד בבית ההחלמה. שמעתי פעם אמירה חכמה מאד בנושא של כבוד האישה לבעלה.

הרמב"ם אומר 'מכבדת אותו ביותר ועושה אותו כמלך'. מה פירוש עושה אותו כמלך? תרכוש עבורו שרביט וכתר? זהו ביטוי קיצוני למערכת יחסים זוגית.

אלא, מלך, מכבדים אותו בזכות **מה** שהוא ולא בזכות **מי** שהוא. הוא יכול להיות זקן או צעיר, טיפש או חכם, משכיל או פרימטיבי. מכבדים אותו על עצם היותו מלך כי זה מקומו.

אמא צעירה? הודי לה' שזאת כרגע ההתמודדות ונצלי את הזמן! שאלי אותה מה ישמח אותה, שאלי אותה מה יעזור לה, שתפי אותה ברצון הכן שלך להיות בת טובה יותר וכמובן על תוותרי להתברך ממנה.

אגב, אקט אחד עובר כחוט השני אצל כל ההורים, משמח אותם מאד מאד ונוסך בהם כוחות והוא ביקור קצר של הילד הנשוי אפילו ללא בן הזוג וללא הילדים. באתי לזמן קצר לדרוש בשלומכם ולהשתעשע בימים עברו".

כבוד המיו

"אני משתדלת להגיע לטלפון לחמותי לפחות פעם בשבוע (-כזוגה צעירה הייתי מצלצלת בכל יום. אחר כך זה ירד לפעמיים בשבוע, אחר כך לפעם בשבוע. אחת הסיבות לכך היא הרעש שיש בבית ולא מאפשר לשוחח בנחת - עד לשעות הקטנות של הלילה.)

בשלב כלשהו של החיים הצלחתי להגיע למצב שמאפשר לי גם לנסוע ולבקר אותם פעם בחודש.

אבל - שלא תהיה לאחרות חלישות הדעת - זה קרה כשכבר זכיתי ויש לי בבית שלוש בחורות גדולות, ואפשרי להשאיר לפחות אחת מהן עם הצאן הצעיר להשכבה. לפני כן - לא היה בכלל אפשר לחלום על כזה דבר.

וגם כשכבר הגעתי לשלב הזה, יש פעמים שנדרשת ממש קריעה כדי לבצע כי הבנות עסוקות בעבודות ומבחנים, לי יש את העבודות שלי, והקטנטנים נוהגים להתעורר מידי פעם בלילות.

עם כל זה, שווה לי הקריעה הזאת, תמיד אני יוצאת משם מורווחת".

(עדות של יהודית בת נדירה)

יש עוד (כמעט) אמא לבית שלנו. יש גם חמות, שאותה- צעירה או מבוגרת, נחמדה או פחות, צריך לכבד. זה לא קל לפעמים, ואז מה. גם זה משתלם. ויתכו שהיה אפילו ראוי יותר להקדים את כבוד החמות לכבוד האם, משום שכאן אין את הסתירה בין כבוד הבעל לכבוד ההורים. ויתכן אפילו שזה חלק מכבוד הבעל שהיא מחויבת לו...

רות דושניצקי מעמיקה בכבוד החמות: "כשאישה מכבדת את חמותה היא מכבדת את השורשים של בעלה ומשפרת את ההרגשה הנפשית והרוחנית. כשהיא מעמידה אותו במצב שהוא צריך לבחור בין אמו לאשתו היא גורמת לו להרגיש רע מכל מקום.

ולכן אישה חכמה תייקר ותכבד את הורי בעלה. זה מייצב אותו ומאפשר לו להיות במיקום הנכון גם מולה. באחת מקבוצות ההנחיה פגשתי אישה שבעלה מאד זלזל בהוריו מכל מיני סיבות. לאחר שהבינה את משמעות המצווה בעולם הזה ובעולם הבא, היא התחילה לשבח את הוריו בעקיפין.

לדוגמא כשהיתה רואה בו תכונה טובה הייתה אומרת 'אני אסירת תודה להוריך שהעניקו לך חינוך כזה מיוחד' או- 'הילד הזה כזה עמקן- דומה לאבא שלך, והילדה- מתוקה, מזכירה לי את אמא שלך'. וכך,

בחכמה עצומה, חיברה אותו להוריו. אין לתאר כמה היא הרוויחה מהמהלך החכם שלה.

עד הרגע האחרון

" אם הייתי מחכה עד שהבנות יגדלו ואוכל לנסוע פעם בשבוע לאבי-לא היה לי כבר את מי לבקר... ברגע שאת מכניסה את הדבר הזה ללוח זמנים תובעני וחלק מחויב של שגרה, את מראש מתכננת את השבוע לפיו ולא קובעת תורים ליום הזה. אני לדוגמא הייתי נוסעת לאבי האלמן בכל יום ראשון.

את ארוחת הערב(אל תגלו לאבי) אכלתי בדרך, לקחתי איתי מגבונים כדי להסתכל על עצמי בדרך ולהתנקות נורמלי. אם היה לבעלי חתונה ביום זה דיברנו על כך עוד לפני שבת, ובוודאי שלפעמים-לפעמים החלפתי יום, או לחילופין בעלי נסע במקומי.

מי הכריח אותי? המציאות בה אני נוכחת כמה זה תורם לאבי ולי!

כבר עשר שנים שאני יתומה עגולה ונשאר לי רק להתגעגע".

(תיאורה של שני, בת מקסימה)

"לפני שנתיים היה אבא שלי ז"ל מאושפז בהדסה עין כרם.

זה היה יום חמישי, מיד אחרי פסח. הייתי מותשת מהנסיעות התכופות ל'הדסה' וכיוון שדובר שאנחנו נפזר את הילדים ונהיה עם אבי בשבת, בתורנויות של יום חמישי ושישי לא שובצתי. תכננתי לסדר סופית את כלי הפסח ולארגן את כל החמץ, התחלתי בעבודה ופתאום טיפס לי החום והרגשתי היתה בהתאם - גרועה. השארתי את הכלים בבלגן בבוידם פתוח והלכתי לישון, בתקווה לקום כשארגיש טוב יותר ולסיים.

במקביל, באותו בוקר הגיעה אמי שתחי' להיות עם אבא ומיד כשהיא הגיעה היא נכנסה ללחץ נורא. גיסתי אחת שניסיון רב לה בבתי חולים - הגיעה מיד לשמע הלחץ של אימי, ראתה את המצב, דיברה עם הרופאים, והבינה שאין שום סיבה אמיתית לדאגה. הכל בסדר עם אבא, אמנם עלה לו קצת החום, אבל אין סיבה להילחץ.

צפירת הרגעה נשלחה לכל סניפי המשפחה, אבל אמי לא הייתה רגועה. אחותי הבכורה, במסירות אופיינית, יצאה לדרכה מחיפה לירושלים כדי להיות עם אמא ולהרגיע אותה. גם אחי הגדול הגיע מאשדוד רק כי אמא ביקשה. ואני קיבלתי מאמי טלפון לחוץ שאבוא מהר.

"אמא, הייתי אצל אבא אתמול ואהיה אצלו אי"ה כל השבת. לאה ומוישי בדרך אליך. אני לא מרגישה טוב. בכל זאת חשוב לך שאבוא?"

ואימי ענתה הן.

זה לא היה קל. אבל קמתי, לקחתי אדוויל להורדת החום, ויצאתי לדרך באוטובוס, רכבת ואוטובוס נוסף, מהלך שעה וחצי להדסה עין כרם. לאבא שהרופאים אומרים שהכל איתו בסדר ולאמא שלא ברור איזה ג'וק מוזר נכנס לה לראש. כשהגעתי לשטח בית החולים אבי היה בהחייאה. לחדר נכנסתי ביציאת הנשמה".

(סיפורה של רוחי, בת מרגשת)

הרבנית פנינה טולידנו מסיימת ומסכמת בדברים חזקים ומרגשים: "עד מאה ועשרים לכל ההורים הצעירים והמבוגרים, התלותיים בילדיהם יותר ופחות. הגמרא שואלת מדוע אבילות של ילדים על הורים היא שנה תמימה? הרי טבע העולם הוא שבן קובר את אביו, ואם חס וחלילה קורה להפך הצער הוא עשרת מונים. אלא שסיבת האבלות הארוכה היא על הפרידה מהזכות לקיים את המצווה היקרה הזאת. האבלות היא על תחושת ההחמצה של 'יכולנו ולא עשינו די'. מאחלת שנזכה לכבד ככל יכולנו ולראות את השכר של 'למען יאריכון ימיך'".

יצאתי נסקרת

הפעם, אין לנו סקירה סטטיסטית.
רק שאלון לבחינה אישית של כל אחת ואחת מאיתנו:
היכאת נשברת?...
עם קריאה: שבי כל

כיבוד הורים – כיצד?
כולנו יודעת לדקלם את התשובה: במחשבה, דיבור ומעשה...
עשינו על זה עבודה מתישהו, לא? אה, כן... זה היה ממש מזמן...
אנחנו לרוב יכולות להעיד שאנחנו מקיימת מצוות כיבוד הורים בהידור רב....
ויעידו על כך המקרים הבאים.
אבל, אבל, לא נעים לאמר... לפעמים מסתננת לנו ללב (או יותר נכון לראש)
שביב מחשבה, המעמידה בסימן שאלה את טוהר הכוונה...
מה אומרות? שנערוך לעצמינו מבחנון קטן? קדימה!

"אמא! מה נשמע? אולי אפשר להגיע השבוע לשבת? אנחנו כל כך מתגעגעגים... וגם הילדים..."
אז הוחלט, נוסעים לאמא לשבת. ומה עובר לי בראש?

- המון זמן לא הייתי שם! לא ייאמן! אני חייבת להביא איזה עוגה להראות כמה התגעגעתי וכמה אני כיף לנו להגיע...
- איזה כיף! סוף סוף אפשר יהיה לשבת כל השבת! לנוח..לקרוא איזה ספר טוב, באמת שלא תזיק לי איזה מנוחה...
- נוסעים לאמא! איזה כיף! במיוחד שלא יזיק לי לקחת כמה קפואים וארוחת צהרים ליום ראשון... הפריזר שלי כבר מתחיל להתרוקן....

כמה סיפורים, חוכמות של הנכדים... איזה מקרה מצחיק שקרה השבוע – נשמע שיחה שיגרתית לאמא ביום חמישי, נכון?
לפחות לאוזן זה נשמע כך... ואיך זה נשמע במחשבה?

- שום דבר נוסף. אני מתקשרת נטו לשאול מה נשמע לאחל שבת שלום, מגיע לאמא, לא?
- האמת אין לי ממש זמן עם כל הבישולים... אני עוד צריכה להכין איזה מנה אחרונה מרשימה ו20 סלטים.. אבל האמת הייתי חייבת מתכון אז לא נעים לי לנתק מיד...
- כיף לי לשמוע את אמא אבל האמת שאני פשוט חייבת לרחרח אם שרהלה נפגשה השבוע, אני לפעמים מרגישה מחוץ לענינים...

"אמא – אולי אני עושה לילדים יום כיף מחר?" 'כולה' בחורה בת 21 שלא מזמן התחלתי לעבוד, הילדים בחופש ויש לי יום חופשי.
החלטתי לנצל אותו לטובת האחים שלי. מה יוצא לי מזה?

- מצווה! אני הבכורה בבית ומספיק קשה לאמא שלי להתמודד עם חוסר העזרה בגלל עומס עבודה – עד שיש לי הזדמנות לעזור לה..
- אי אפשר לעשות שום דבר עם הרעש שהם מקימים! במיוחד לא עם הבידודים האלו... נלך למקום נחמד ונזמין אולי חברה... מה לעשות? חובות של בכורה.. איך אומרים? "עד החתונה זה יעבור.."
- ארוחת ערב טעימה!!!! אם אני לא אשמור על הילדים אני אצטרך לבשל ולכבס.. העדפה ברורה, לא?
- אם אני מעסיקה את הילדים יש לאמא יותר זמן לשגע את השדכניות שלא קלטו שאני מוכנה להכנס לענינים...

יצאתי נסקרת

מזל-טוב! אני אמא טרייה ומרוגשת... מחכה כל כך לאמא על המיטה הלא נוחה במחלקת יולדות.. אבל מה אני הכי רוצה עכשיו מאמא שלי?

- חיבוק! מחכה כבר להראות לה את התינוק שלי!! אני לא מאמינה שאני אמא וזה הנכד שלה!! תאמינו לי שאין לאמא שלי נחת גדולה מזו!!!
- אני רוצה להראות לה את התינוק, אבל גם רוצה לראות את הבגד שהיא קנתה לו... (ומחכה כבר לאוכל הביתי שהיא תביא איתה... כמה זמן אפשר לאכול את החומר הזה שהם קוראים לו מזון?)
- מעניין אם היא תפרגן לי בוגבו או שנאלץ להתפשר על מאמאס אנד פאפאס....

בחירות פעם רביעית??? איזה כיף עוד יום חופש!!! כמובן שאני מנצלת את ההזדמנות לבקר את ההורים שלי, וזו הזדמנות לנכדים להתפנק עם סבא וסבתא.

אבל מה מניע אותי להחליט את זה?

- אני מתגעגעת!!! אני כל כך נהנית לבקר ואמא שלי נהנית עוד יותר ממני... זה הנחת שלה וכיף שלה לפנק אותנו מדי פעם...
- זה ממילא היה ליד הקלפי אז למה לא... אין לי רעיון טוב יותר, ואין לי כח לחשוב...
- אין לי עוד פעילות לילדים שבתקציב שלי.... ותכלס לאמא שלי לא אכפת, זה נהנה וזה אינו חסר..

"אז מה את אומרת? התור של אבא ביום שני? בשועפט? זה ממש לידנו, חיים בדיוק חוזר בימי שני מוקדם – אולי תקפצו אלינו לארוחת ערב? מזמן לא הייתם אצלינו" – כשהורים באים לארוחת ערב – פשוט או לא?

- וואו, מזמן לא הייתה לי הזדמנות לפנק את אמא כמו שהיא מפנקת אותי – איזה מתכון שלי אמא הכי אוהבת? כדאי גם לסדר לכבודם את הבית, לא שלאמא שלי מפריע בלאגן אבל אני רוצה שהיא תראה שחיכינו לה...
- לא שזה באמת חסר לי בחיים, ביום ראשון חברה שלי באה וביום שלישי יש לי חתונה... אבל אני לא רוצה שהיא תפגע. נכין משהו טעים, קליל ומשביע ונסדר מלמעלה...
- אולי אמא תראה את הבלאגן ותשאר לעזור לי קצת... אני מכירה את אמא שלי, כשהיא מתחילה לנקות היא לא מפסיקה עד שזה מושלם.. חבל שהתור של אבא לא ביום חמישי...
- רגע! אני לא בטוחה שהם הבינו את הרמז שהם אמורים להביא איתם פיצה...

סבא וסבתא מחוץ לארץ מאד רוצים לראות אותנו. הם מתגעגעים לבן ולכלה שלהם והלב שלהם יוצא אל הנכדים. הם אפילו קנו לנו כרטיסי טיסה! (זה היה בתקופה פרה-הסטורית, כשהיו טסים) אני מתרגשת לקראת המסע?

- מאד!! חמותי אישה מדהימה והם כל כך נהנים לראות אותנו. אנחנו מנצלים כל רגע כדי להיות איתם. אני חייבת לחשוב איזה מתנות אפשר להביא שהם מיוחדות דווקא מהארץ...
- שונאת טיסות... ועוד עם ילדים... להיות בבית של חמותי שבועיים.. הם לא יכולים לבוא לכאן? לא חשבתי שזה מה שכרוך בלהתחתן עם חוצניק...
- איך שאני מחכה!! חייבת נופש ושופינג כמו אויר ונשימה.. חמותי בכיף שומרת על הילדים ואנחנו יוצאים לבלות... מישהיא מכירה אתרי תיירות טובים בצפון קוריאה?

יצאתי נסקרת

"מה אומרת שניפגש היום? מזמן לא ראיתי אותך מאז שסיימנו תסמינר בערך.." – "מתנצלת אבל אני יוצאת לקניות עם אמא שלי" – ביקשתי מאמא שלי לצאת לסיבוב קניות. מאוחרי הקלעים:

- אמא שלי הייתי ממילא צריכה כמה סידורים אז הצעתי לה ללכת ביחד, הרבה יותר כיף לה בחברת הבנות שלה, זה שאני נהנית זה לא חדש וככה אני אוכל גם לעזור לה לסחוב
- לאמא שלי יש טעם טוב בביגוד – לא מסתדרת בלעדיה. מאד שהתחלתי לעבוד ולשלם לעצמי אני פשוט לא מתמודדת עם העסק...
- אין סיכוי לעשות קניות עם אמא שלי בלי שהיא תפרגן לי כמה פינוקים קטנים וגדולים...

הגזמנו? הלוואי!!
הסמקת לא באמת התכוונתי!
אנחנו לא באמת כאלו גרועות..
את יודעת מה? תוסיפי לכל שאלה סעיף נוסף:
כל התשובות נכונות....
מרגישה יותר טוב? את בחברה טובה...
והלוואי שנהיה חברה עוד יותר טובה!!!

כשמערכת יחסי עובד מעביד עולה על שרטון

אני עובדת כבר מספר שנים במקום עבודתי הנוכחי וב"ה די מרוצה. בעקבות שינויים שנערכו לאחרונה במבנה הארגוני ובהנהלה 'קבלתי במתנה' בוסית חדשה ו... קשה. במיוחד. כזו שמומחית בהעכרת האווירה הטובה ששררה אצלנו עד עכשיו במשרד. בקיצור, היא אומנית בלהפוך את מקום העבודה לסיוט אחד גדול ומתמשך.

החשדנות וחוסר האמון הפכו להיות לחם חוקנו. אפס סובלנות, גערות על ימין ועל שמאל, כל טעות מינורית מתנפחת למימדים מפחידים. דיווחי הנוכחות נבדקים בשבע עיניים, ואני עוברת חקירת שתי וערב על כל מה שנדמה לה כחריגה מהכללים, שאת חלקם היא המציאה.

בתחילה חשבתי שהבעיה נעוצה בי, שעבודתי לא מספיק טובה ובכלל מדובר במשהו אישי נגדי. אך בשיחה עם חברותי לצוות הבנתי שגם הן מרגישות כמוני.

מעבר לעבודה אחרת זהו מהלך שלא הייתי רוצה לנקוט בו כעת, הן בגלל המצב הכללי במשק והן מסיבות אישיות.

יש עצה מה לעשות? דרך לשפר את המצב הנתון? זו ממש תחושה איומה!

שלום וברכה,

את מתארת סיטואציה כואבת ומורכבת. אני מבינה משאלתך שניתחת את הבעיה לעומק וכבר עשית עם עצמך ברור פנימי כיצד נכון לך לנהוג, והגעת למסקנה שכרגע את רוצה להתמודד עם המצב הנתון ומעוניינת לקבל כלים כיצד לעשות זאת בצורה טובה ומועילה בס"ד. ברשותך, ננתח יחד את השיקולים שגרמו לך להבין שעלייך להשלים עם המצב, הניתוח שנעשה יעזור לך לשים את הדברים על השולחן, לחדד אותם וגם לקבל פרספקטיבה נכונה ופרופורציונאלית של הבעיה. ומשם יהיה קל יותר להתקדם לדרכי הפתרון.

המצב הנתון: בוסית קשה במיוחד.
שאלה ראשונה: האם נכון לעזוב מקום עבודה בגלל בוסית כזו?
ניתוח השאלה:

בחירה של מקום עבודה צריכה למעשה להיות בנקודת המפגש של נקודת ההתאמה בין הנתונים והצרכים האישיים של העובד לבין הסביבה החיצונית של מקום העבודה. כך כאשר מחפשים עבודה ונדרש לבחון ולהכריע בין מספר חלופות אפשריות, וקל וחומר כאשר נמצאים במקום עבודה ושוקלים מעבר לעבודה אחרת. הנתונים והצרכים בבחירת מקום עבודה הם רבים, מגוונים ומשתנים מעובד לעובד, ואפרט אותם בקצרה:

נטיות תעסוקתיות: אלו תחומי העניין, דברים שנהנים ואוהבים לעשות.

כישורים ומיומנויות: נקודות חוזק, דברים שטובים בהם וחווים בהם הצלחות.

מאפייני אישיות: קווים בולטים באופי הקשורים לבחירת מקום עבודה. כמו: סדר וארגון, יצירתיות ועוד.

ניסיון, השכלה וידע: ניסיון תעסוקתי, לימודים רלוונטיים, שפות, טכנולוגיות וכל ידע נוסף שתורם לתפקיד.

צרכים: הנתונים החשובים במקום העבודה ברמת הצרכים הרגשיים וברמה הפיזית. כמו: ניידות וקרבה

מחפשת עבודה? מעוניינת בקידום מקצועי? רוצה להיות עובדת מוערכת ומתוגמלת יותר?
בואי למקסם את הפוטנציאל התעסוקתי שלך!
פנינה וימר - ייעוץ וליווי תעסוקתי: pninavimer@gmail.com

גיאוגרפית, סטאטוס ומעמד, אפשרות לאזן בין הבית לעבודה, מעסיק נוח, חברה נעימה וכדו'.

ערכים: הנתונים שמסייעים לשמר את הזהות והערכים במקום העבודה. כמו: סביבת עבודה מתאימה לאשה חרדית, תרומה חברתית, יושרה, נאמנות ועוד.

שיקולים נוספים שיש לקחת בחשבון במקום העבודה:

היצע וביקוש בשוק העבודה הנוכחי והעתידי, משכורת, אופי הארגון ועוד.

למרות שכבר שקלת את הדברים, אני ממליצה לך לשבת עם דף ועט, להתבונן פנימה אל תוך עצמך ולבדוק שוב את מידת ההתאמה שלך למקום העבודה בהתאם לנתונים ולצרכים האישיים שלך ולמצב הכללי במשק. כך תוכלי לחזק את עצמך שאכן בחרת באופן מודע ולא כברירת מחדל, להתמודד כעת עם החיסרון בדמות בוסית קשה ולהעריך את שאר הנתונים במקום עבודתך ולשאוב מהם נוחם. או להפך, לגלות שיש נתונים נוספים שמהווים שיקול לחיפוש מקום עבודה חדש.

שאלה שניה: האם מערכת היחסים הבעייתית שלך עם הבוסית היא משהו אישי או נחלת הכלל?

ניתוח השאלה: לכל מערכת יחסים בינאישית יש דינמיקה שונה. הדינמיקה של מערכת היחסים של ילדה מול אמה שונה מאד מהדינמיקה של מערכת היחסים שלה מול אביה, או מול המורה וחברותיה לכיתה וכן הלאה. ולכן במקרה שמערכת יחסים עולה על שרטון, נכון לבדוק האם מדובר בבעיה ספציפית של שני שחקנים בלבד או בבעיה כזו של אחד מול הכלל. בדקת והגעת למסקנה שמדובר במערכת יחסים כללית בה יש את הבוסית מהצד האחד ואת יתר העובדות הסובלות מהצד השני, כך שניתן להסיק שאין כאן בעיה סובייקטיבית שלך, הקשורה לטיב עבודתך או לאישיותך, אלא למניעים ולתכונות האופי של הבוסית.

מהמקום הזה בו את לא מאשימה את עצמך חלילה במערכת היחסים הזו, אפשר להגיע לדרכי פתרון ולראות מה כן תלוי בך ויעזור לך בע"ה לשפר את היחס שלה כלפייך.

אז מה באמת ניתן לעשות כדי לשפר את מערכת היחסים בינך לבין הבוסית?

1. **לדון לכף זכות -** בוסים, למרבה ההפתעה, מעוררים אצלנו הקשרים לסמכות הורית, בין שהייתה כלפינו כילדים או שיש לנו כהורים. כולנו סוחבות מטענים לא פתורים בנושא הזה, וכמעט לכל אחת מאיתנו יש איזשהו קושי בעניין סמכות וקבלת מרות. תהיי מודעת לזה. לא רק לך יש קושי, גם לבוסית שלך. היא גם רוצה לקבל מחמאות, וגם לה יש כנראה בוסים קשים בדיוק כמותה. ייתכן מאד שכל ההתנהלות שלה כלפי העובדות נובעת מחולשה עצמית, חוסר בטחון במעמד הארגוני שלה ובמטענים נוספים שהיא סוחבת מבחוץ. אם אין לה ממי לקבל חיזוק או מילה טובה, תהיי את זו שמחמיאה, אומרת מילת עידוד ומשבחת. לא מתוך חנפנות, אלא מתוך הבנת מצבה הלא פשוט. בוס קשה הוא בוס שקשה לו, ואם תקלי עליה, היא תרגע ותקל גם עלייך.

> במקרה שמערכת יחסים עולה על שרטון, נכון לבדוק האם מדובר בבעיה ספציפית של שני שחקנים בלבד או בבעיה כזו של אחד מול הכלל.

2. **הבנת הטריגרים להתנהגות הקשה -** נסי להבין את הטריגרים המובילים להתנהגות של הבוסית כלפייך: מה חשוב לה, מה 'משגע' אותה, מה היא מעריכה, מהם הקווים האדומים שלה ומהן נקודות החולשה שלה. גם אם קשה לך להזדהות ולהסכים איתם, חשוב שתדעי מאלו מצבים עדיף לך ככל האפשר להימנע מראש.
3. **תקדימי את הבוסית בצעד אחד -** לדוגמא: אם חשוב לה להיות מעודכנת בכל מה שאת מבצעת, שלחי לה את מיוזמתך דו"ח יומי מפורט בלי לחכות שהיא תבקש זאת ממך.

מתמודדת עם דילמה תעסוקתית?
שלחי את השאלה שלך ל: magazine@shmura.org
ולציין בשורת הנושא: 'עבור מדור דפי עבודה'. השאלות הנבחרות תקבלנה במה ומענה במסגרת המדור.

היא שוכחת מה אמרה ומאשימה אותך אח"כ שלא ביצעת את תפקידך כראוי? הכיני סיכומי שיחה או ישיבה ושלחי לה זאת במייל כשגרת עבודה ועוד על זו הדרך...

4. **תיעוד שוטף של הפעילות -** תעדי באופן שוטף את הפעולות שלך: שעות עבודה, ימי חופשה ומחלה, תפוקה, ביצועים, עמידה ביעדים, כך במידה שיהיו ויכוחים והאשמות תוכלי לשלוף את הנתונים ולהוכיח ברוגע את עמדתך.

5. **הפוך על הפוך -** השתמשי בשיטת "הפוך על הפוך" כאשר היא מאשימה או מתקיפה אותך. לדוגמא כך: "אני מבינה מהדברים שלך שאת לא מרוצה ממני/ מהרעיונות שלי/ מהתפקוד שלי, אשמח לקבל ממך הנחיה איך לעשות את זה טוב יותר, כדי שאהיה בטוחה שאני בכיוון הנכון".

> השתמשי בשיטת "הפוך על הפוך" כאשר היא מאשימה או מתקיפה אותך.

6. **יזמי פגישה אישית -** נסי למצוא שעת כושר מתאימה לפגישה אישית, כאשר ברור לך שהבוסית במצב רוח טוב. בקשי לשוחח איתה, תוכלי לומר לה מראש שאת רוצה להתייעץ איתה בדבר מסוים שמפריע לך. הגיעי מוכנה לשיחה (ממש כדאי לך לתרגל סימולציה מראש מול מראה או משהי קרובה שאת מרגישה איתה בנוח)

ספרי לה את עמדתך, בלי להאשים אותה, או לתת לה להבין שהבעיה בה.

אלא באופן אישי ומנקודת מבטך שתפי אותה בתחושות שלך, ספרי לה מה מפריע לך ותאמרי לה שכל המטרה שלך בשיחה היא לקבל ממנה כלים כדי להשתפר ולתפקד טוב יותר בעבודה.

ממה כדאי להמנע?

1. **מללכת ראש בראש** - לא משנה כמה את צודקת, היי חכמה.

השתדלי לא ללבות סיטואציות של צעקות, משפטים ציניים וכדו', תשתדלי להיות תמיד בשליטה ולהגיב באיפוק.

2. **מלהתלונן בפני המנהל שלה**. במידה ויש אחד כזה מעליה.

רוב הסיכויים שלא יצא מהמהלך הזה שום דבר טוב, רק במצבים שבאמת אין ברירה וחובה לדווח- אז כדאי לפנות למחלקת משאבי אנוש.

נסי ליישם את הטיפים האלו כמות שהם, בלי שיפוטיות, בלי לבחון מהיום הראשון האם הם עובדים או לא. או לתת ציון למידת הקושי שלהם (והם לא קלים לביצוע אבל בהחלט ישימים) אלא פשוט לבצע אותם עם הרבה תפילה לסייעתא דשמיא וחיזוק שאת מתקדמת בעבודת ד' ומאמנת את שרירי השליטה העצמית שלך. קחי לך נקודת בוחן אחרי חודש לפחות ואז תבדקי עם עצמך האם את אכן רואה שיפור במצב.

מניסיון, אני יכולה לומר שבדר"כ גם אגוזים קשים מאד מתרככים כשבאים אליהם בגישה הזו, וגם אם היא לא תהפוך להיות הבוסית הכי נחמדה בעולם, לפחות האווירה בעבודה תהיה נסבלת ולא תרגישי כל הזמן שאת בתוך "שטח אש".

בהצלחה רבה!

לגזור ולתלות מול העיניים:

עבודה בעיניים

גם כשאחרים מאבדים שליטה כלפינו,
יש לנו שליטה על השליטה העצמית שלנו כלפיהם.

כבוד והורים

"אני לא עובדת אצלך". ככה היא אמרה לבת שלה, כשהיא התכוונה להגיד לה "לא".

בפעם הראשונה ששמעתי איך אמא אומרת את זה לבת שלה, הייתי קצת בהלם. היו לי אז 6 ילדים והם היו קטנים – ואותה ראיתי מתמודדת עם מתבגרת שיש לה ציפיות גבוהות ודרישות מהחיים בכלל ומהסביבה בפרט. מה זאת אומרת – לא עובדת אצלך? מי עובדת אצל מי? למה בכלל הן משתמשות במילים של עבודה? זו משפחה, לא?

היום, כשבביתי 4 מתבגרים, אני כבר לא שואלת כלום, ומכילה הרבה מאד.

בשיחות פנימיות [שמצוטטות בעילום שם] אימהות מדברות על הדרישות של המשפחה, על הדרישות של הילדים, על "שירות ההסעות" שהן מספקות ועל עבודות בית שנתפסות כעבודה של ממש, המשרה השנייה של אימהות, ועל כך שלפעמים מתקיימת גם משמרת שלישית. ניהול הבית זו עבודה במובן של job לא רק של - work לנושא המשרה יש הגדרות תפקיד ותואר.

כשהתחלתי לכתוב את התכנים של "הבית – העסק הנבחר" ואמרתי שאמא היא מנהלת הבית, חשבתי על מודל העצמה, בגלל שכל כך הרבה אימהות מרגישות שהן המשרתות בבית, והן אפילו אומרות לילד שמשאיר בלגן משהו כמו "את הצלחת השארת על השולחן לפיליפינית?" כלומר – לי, אמא, ה"פיליפינית" פה בבית... אמא יכולה לצאת מהסופר עם עגלה עמוסה וגדושה ולומר לך בגילוי לב – "הכל בשבילם! בשבילי זה רק החסה..."המסר שלי היה שאת, אמא, מנהלת – מובילה. יש לך אחריות לקחת את המשפחה שלך למקום שבו את רוצה שתהיו: לנצל את היומיום להקניית ערכים, לגרום שכל בוקר וכל ערב יהיו חוויה חינוכית.

אבל כשאמרתי שאמא היא מנהלת התברר שיש אמהות שחשבו שזה קשוח מידיי. אמא אינה מנהלת! אמא היא – איך לומר? אמא. רכה. חמה. מכילה. גמישה – ומנהלת היא אישיות קשוחה. אמא מנהלת? איך זה הולך יחד?

> כשאמרתי שאמא היא מנהלת התברר שיש אמהות שחשבו שזה קשוח מידיי. אמא אינה מנהלת! אמא היא – איך לומר? אמא. רכה. חמה. מכילה. גמישה – ומנהלת היא אישיות קשוחה. אמא מנהלת? איך זה הולך יחד??

מנהלת הבית

הניהול המותאם היום, שבהייטק קוראים לו אג'ילי, ובעצם הוא גמיש עד העצם, החליף את הכלים ואת התהליכים באנשים ויחסי הגומלין ביניהם. במקום היצמדות לתיעוד מפורט הולכים על מוצרים שעובדים, וזה חשוב יותר מהאקסלים. בניהול אג'ילי החוזה עם הלקוחות אינו סגור, אלא פתוח לאורך כל תקופת העבודה למו"מ יומיומי [שלפעמים מתיש את המתכנתים] והיום כבר לא עוקבים על התקדמות העבודה לפי התכנית שנוסחה מראש, אלא מגיבים לשינויים כל הזמן.

תראו כמה קל לאמא לנהל את הבית בעזרת הכלים הניהוליים שמקובלים היום. השיח הארגוני, העבודה בצוות, מתחילים לחדור גם לחדרי המורות ולעסקים, והנה – גם הביתה.

במקום טיפים אציין הפעם נקודות למחשבה.

נקודות למחשבה

זהות מקצועית:

אמא שעובדת בהייטק מאמצת הרגלי חשיבה, הרגלי התנהגות שמגיעים איתה הביתה. אם פעם דאגנו שתפקיד ניהולי יגרום לך לפקד על בני הבית וגם על בעלך – זה לא יקרה כיום. מה יקרה? את רגילה

להתרכז ולא לשמוע מה קורה מסביב כי ככה עובדים במרחב פתוח, ובבית כשאת עסוקה במשהו את מנותקת. כאילו בעולם אחר. החבר'ה מסביב אינם מבינים איך אפשר.

האם יש לך ניתוקים כאלו? איך מודעות לכך יכולה לסייע לך להיות אמא נוכחת גם כשאת עסוקה?

ניהול צוות:

בעוד שבעבר הורים לימדו את הילדים מיומנויות תפקוד בעולם העבודה ובכלל, כיום הילדים אינם צריכים את הדרכת ההורים בכך ולפעמים הם אלו שמסבירים להוריהם איך משתמשים במכשיר ומנצלים את יכולותיו הטכנולוגיות. המנהל בעולם של היום מפיק את המקסימום מהעובדים המקצועיים שלו שיודעים יותר ממנו על העבודה שלהם. בבית – התפקיד שלך הוא להוביל את הילדים שלך עם הכישרונות והיכולות שלהם כדי שיגיעו למקומות שהם נועדו להגיע אליהם. ערוצי התקשרות שאת פותחת עם הילדים שלך והשיח הגלוי שלכם על מה שמטריד אותם ועל הדרכים לפתור את זה הם המפתח לניהול הצוות שלך בבית.

האצלת סמכויות

העולם היום מורכב, והילדים צריכים להתמודד עם הרבה משימות שבעבר ילדים לא התמודדו אתם. יותר מזה – הרבה ממה שהם יתמודדו עימו בעתיד, לא קיים היום. לכן, אנחנו, כאמהות, אמורות ללמד אותם איך לומדים יותר מאשר ללמד אותם מה לעשות. זה מתחיל מגיל צעיר מאד – כשאת מבקשת לסדר את החדר, לשים נעלים במקום או לתלות בגדים על קולב. תלמדי אותם לחשוב, תהיי הלקוח שלא סוגרים איתו חוזה אלא מנהלים איתו מו"מ פתוח שמגיב לצרכים ולהתקדמות העבודה. הילדים שלך יקחו אחריות ויהיו קשובים לסביבה, וזה מה שחשוב.

סטטוס ניהולי

בעולם היררכי, שבו מנהל הוא הוותיק שבעובדים, היה ברור למי יש יותר כבוד. אבל היום? הבעלים של רשת המעונות מחפש בת 23 למנהלת המעון כי היא תדאג לרישום. ניהול העובדות הוא הדאגה השניה שלו – וזה מה שמסביר את התחלופה ואת הקושי שרבות מאיתנו חוות בעבודה.

> התפקיד שלך הוא להוביל את הילדים שלך עם הכישרונות והיכולות שלהם כדי שיגיעו למקומות שהם נועדו להגיע אליהם.

שאלת הכבוד להנהלה נעשית משמעותית כשאת, כעובדת, מבינה את השטח יותר טוב מהם. בל נשלה את עצמנו שאנחנו יודעים הכל על הילדים שלנו, ויודעים יותר טוב מהם! בשטחים מסוימים המצב שונה, והתפקיד שלנו הוא לבנות את הכבוד על בסיס אחר.

הרש"ר הירש כותב שבגיל צעיר ההורים הם "שומריי" בגיל ההתבגרות הם "מדריכיי" ובהמשך הם "ידידיי". בכל מצב, למרות השינוי בתפקיד שלנו, אנחנו שומרים על הערכים שלנו כי הכבוד הוא הנשמה – כמו שדוד המלך אומר "עורה כבודי" – והוא חלק אלוק ממעל. במציאות של 2020 הסטטוס "אמא" או "הורים" נשמר לא בזכות ידע שיש למנהל ונמנע מן העובדים [בעבר, על פי חוק - אסור היה ללמד עבדים לקרוא, למשל]. אנחנו צריכים להיות מנהיגים אותנטיים, אמיתיים, בעלי ערכים עמוקים ופנימיות עשירה כדי לנהל משפחה בתשפ"א.

תובנות

אומרים שתרבות ארגונית היא כמו חוף ים – החול נכנס למים, המים שוטפים את החולות. יש תנועה בין העולמות – מחוץ לארגון ובתוך הארגון. ה"ארגון" הוא הקהילה שבה את חיה והוא גם המשפחה שלך. ה"ארגון" הוא הבית שלך והעבודה שלך. בכל אופן – יש תנועה מכאן לשם, משם לכאן. העליתי כמה נקודות למחשבה על ניהול ועל הורות, על כבוד ועל התנהלות, ועל כך שדברים קורים במקומות שאנחנו מבקשים בהם "גבול שמת בל יעבורון".

מחשבות בעקבות ביקור היום אצל האלרגולוג.

מעניין אותי אם יש דרך לכמת ולספור בממוצע כמה שעות במהלך גידולו של ילד נורמלי עוברים איתו בציפיה מאחורי דלתות סגורות. מי סופר כמה שנות אור עוברות עלינו בניסיונות לשעשע אותו בחדרי המתנה משמימים של רופא גסטרולוג, אלרגולוג, נוירולוג וכל יתר הלוגים והחוכמולוגים מאותה משפחה? כמה שעות העברנו במריבות אסרטיביות על התור בקופת חולים ביום חורף רגיל עתיר ילדים מנוזלים, משתעלים ואדומי לחיים, כמה שעות החזקנו מעמד על הקווים בשמיעת מוזיקה מורטת עצבים, כדי לקבוע את התורים לכל אלו. כמה ספרונים תלושי דפים סיפרנו לו בטיפת חלב בשעות ההמתנה הארוכות, עם חיוך פדגוגי למראית עין כדי לעשות רושם טוב על האחיות, כמה פעמים המטפלת קראה ועזבנו הכל ורצנו. כמה מדחומים חיטאנו, כמה בעיטות חטפנו, כמה אנטיביוטיקה ורודה השפריצה לכל הכיוונים כפול שלוש פעמים ביום כפול עשרה ימים. כמה חיכינו בבית מרקחת כדי לקנות את התרופות בשבילו, כמה תלשנו מספרים. כמה הכרנו את טרם לפני ולפנים וגם את מיון ילדים, שאף אחד לא ידע, כמה מדדנו הלוך ושוב ברגלינו את המקומות ה'חביבים' עלינו בציפיה לתוצאות בדיקות מעבדה. כמה עבדנו קשה יחד עם האחות להפיק את הדוגמית הרצויה לבדיקות. כמה לילות ישבנו עם אינהלציה מטרטרת והצמדנו מסכה לפה מפיק צרחות.

או מישהו שם לב פעם, לדוגמא, כמה זמן השקענו עבור ילד אחד בודד, רק על הזמן שלוקח לסדר את הבוסטר ברכב ולקשור אותו בחגורת הבטיחות, ואחר כך לפתוח את החגורה ולשלוף אותו החוצה, וגם לסחוב על הידיים הביתה כי הוא נרדם? מי שם לב כמה פעמים קיפלנו ופתחנו את העגלה ביד אחת בחום של ארבעים מעלות או בגשם שוטף, או כמה גרמים של מדרגות הקפצנו אותה אחת – אחת בשרירים בלתי מאומנים וכושר מדולדל בעליל? או כמה זמן לדוגמא אנחנו מבלות רק בדרכים הלוך חזור למטפלת. ובמדרגות למעלה ולמטה כי הן תמיד גרות בקומה אחרונה. ובנקישות על הדלת עד שהיא פותחת, סליחה היא בדיוק באמצע, ולא, זו בכלל ילדה אחרת שככה צרחה. או לחכות בשמש להסעה ולספור מכוניות ולדאוג, אופס היה פקק, איחרנו רק בחצי שעה?

> אי אפשר לכמת בשעות או בטורח מה זאת אומרת לגדל ילד אחד שלנו מינקות ועד לחיים בוגרים.

יש מלא מלא שעות שמשקיעים בילד נורמלי רק כדי להביא אותו למיטה ולהשכיב אותו, ובבוקר להעיר אותו מחדש ולשלוח אותו ללימודים. רק כדי להפשיט אותו ולהלביש פיג'מה, ואחר כך להפשיט את הפיג'מה ולהלביש בגדים. וללמד אותו לעשות את זה לבד, ולחכות שיצליח ללבוש את החולצה הפוך ואחר כך ליישר לו אותה בגניבה, ולענות אלף פעם איזו נעל היא ימין ואיזה שמאל, ולשרוך את השרוכים. (זו טעות שעושים פעם אחת. אחר כך קונים רק סקוצ'ים עד גיל עשרים).

יש זמני אוויר שלא לקחנו תמיד בחשבון הכללי. קחו אמא שיושבת עם כוס מרק מעוך ומאכילה בסבלנות כפית אחר כפית תינוקת בת שמונה חודשים, כולל האיסוף מהסנטר. לבשל את המרק הזה - לקח לה בערך דקה. לחלק אותו לכוסות ולקשור סביב כל אחת שקית הקפאה- שעה. להאכיל את התינוקת - עד אשר לאחת משתיהן נגמרה הסבלנות. לנקות את ים הלכלוך שנוצר בכיסא, ברצפה, בסינר, בשולחן ובחצאית של אמא - זה עדיין בהתהוות.

המשך בעמוד 27 >

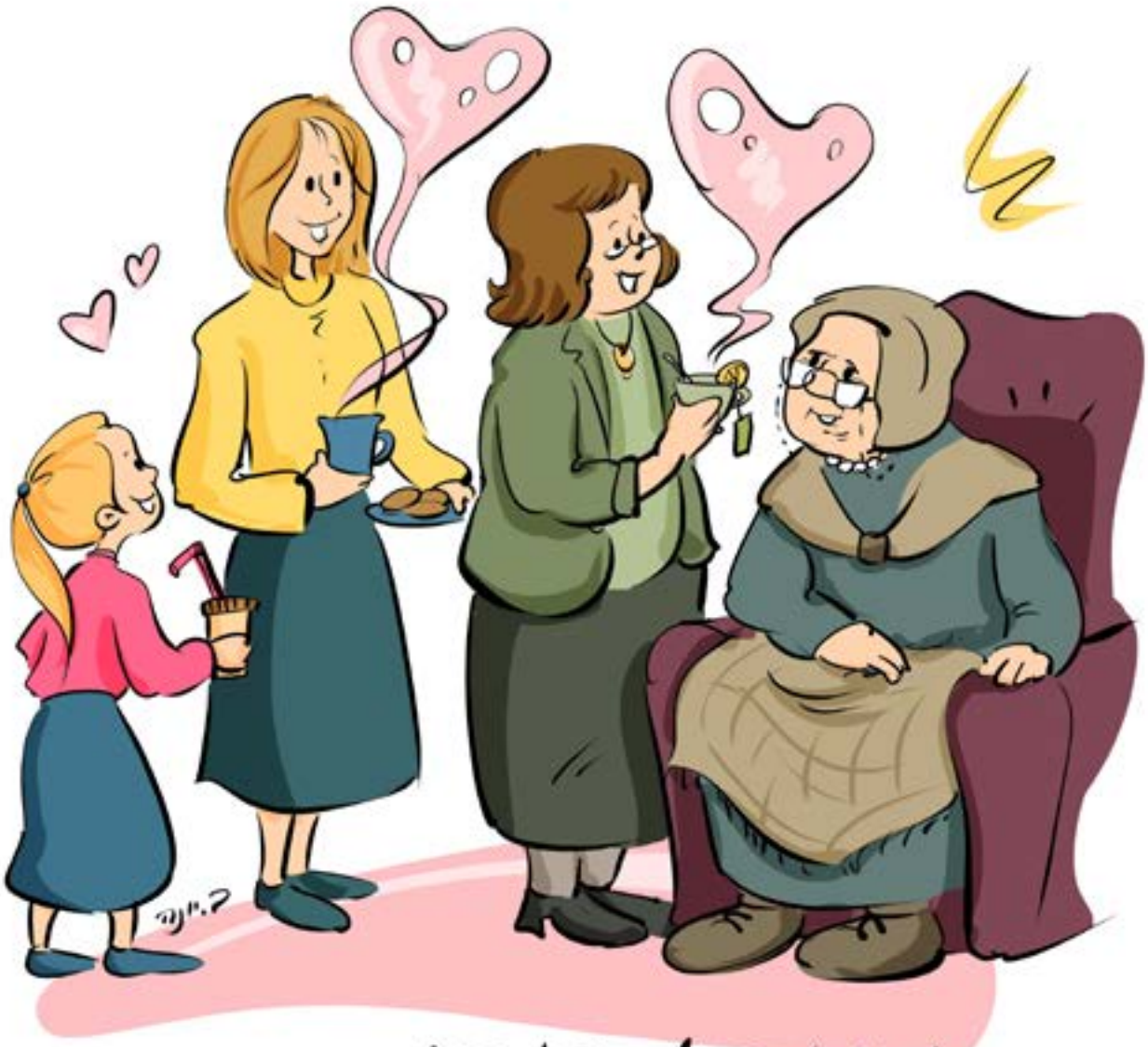

מי זהו מכובד?
המכבד

כל הכבוד - שבאת

השקיות של משנת יוסף חוסמות את הגישה לקומקום. אני מתחילה לדחוף אותן עם הרגל למרכז המטבח, ואז מתגברת על ה'אחר כך, אחר כך', ומחליטה לסדר את הקנייה לפני הקפה.

פורקת פלפלים ומלפפונים למגירת המקרר, וניגשת ללוח השנה כדי לבדוק כמה עגבניות אנחנו חייבים לכץ. באותה הזדמנות, מעבירה את העמוד של שבוע שעבר אחורנית ומגלה שהבר מצווה של שפרלינג היום. שיהיה במזל טוב. אני צריכה לזכור להתקשר מחר לדודה עדינה. גם לחדווי כלתה.

כוסות חד פעמיים, ביסקוויטים, שימורי תירס, טישו חתוך וזהו. הדרך לקפה פנויה.

מרתיחה מים.

מישהו מדשדש בפרוזדור בקרוקס. אני מקווה שזה אברימי, בדרך למקלחת.

מתיישבת ליד השולחן ומפנה כמה סנטימטרים בשביל הקפה. קר לי פתאום. במקום לסגור את החלון, אני מחבקת בידיי את הכוס החמה. כולנו מתבגרים. אברימי שלנו כבר בן שתים עשרה, ועדינה, האחות הכי צעירה של אמא, מברמצת נכדים. איך קוראים לבכור של מאיר וחדווי? זה מוטי? לא, מה פתאום. מוטי הוא הבן של נחמי שלה. הבכור של מאיר נולד כמה חודשים אחרי שסבא נפטר, והוא האברהם-משה הראשון במשפחה. אברימי שלנו הוא השני.

מעניין איך הם הסתדרו ואיפה הם עושים את הבר-מצווה. אני נזכרת במעומעם באיזה דיבור של אמא על גג פתוח של דודים של חדווי. כבר די קריר, אבל טוב שלא גשום. מה יהיה בחורף, כשכבר אי אפשר יהיה לערוך אירועים תחת כיפת השמים?

משליכה את הכוס והכפית. סקרנות רגעית שולחת אותי שוב ללוח. אולי כתבתי איפה הבר-מצווה? הזית שלושים! שני רחובות מפה. מעניין אם אני מכירה את הדודים האלה.

לרגע, רק לרגע, אני רואה מול עיני שולחנות ערוכים, מפיונים מקופלים ולחמניות עגולות. כמה זמן לא הייתי בבר-מצווה? יכול להיות ששלוש שנים – מהבר-מצווה של יחיאל של מירי אחותי?

בתחילה היה קשה לאמא עם זה שאנחנו לא מגיעות לשמחות במשפחה המורחבת. תמיד הייתה מרגישה צורך להתנצל בפני האחים והאחיות שלה. אבל עוד ועוד אחיינים נישאו, וההורים של כולנו התרגלו, מי יותר ומי פחות. "השעון שלי מכוון לחמש וחצי מחר", הייתי מסבירה לאמא. "אני לא יכולה להרשות לעצמי לחזור הביתה לקראת שתים עשרה. לצאת מוקדם ולחזור מוקדם? זה מוצדק שמהרגע שאני חוזרת הביתה אהיה בכוננות בייביסיטר - למצוא מישהי שתעשה איתי את החסד הבלתי מושג הזה – בתשלום מלא כמובן, לסדר את הבית לכבודה, להרדים את הילדים, ואז להתארגן ולנסוע לקצה השני של העיר, לשבת באולם עשר דקות ולצאת לדרך חזור? מישהו ידע להעריך את המאמץ הזה? מישהו מצפה לו בכלל?"

> הלוואי שאמא שלי לא הייתה רוצה שאגיע. הלוואי שזה לא היה חשוב לה בכלל. הלוואי שגם היא הייתה חושבת שהמאמץ הזה מיותר, ולא משנה כל כך אם זה סיפור של ארבעים דקות או שעתיים וחצי.

אמא הסכימה איתי, עקרונית, אבל בשמחה הבאה, שוב הרגשתי צורך להסביר.

עם השנים, זה הפסיק להיות נושא. הייתי משתדלת להגיע לחתונות של בני דודים, אבל אירועי בר-מצוות, שבע ברכות וכמובן שבריתות, היו מקבלים מקום של כבוד - בלוח השנה. הייתי מתקשרת או כותבת מייל

של ברכת מזל טוב ומרגישה שזו השתתפות יפה ומכבדת.

ואמא? הייתי שמחה לדעת שהיא השלימה עם המציאות הזו. הייתי שמחה יותר לדעת שהיא מוצדקת בעיניה. שהיא חושבת שככה נכון וראוי, בנסיבות הקיימות.

בינתיים, בלית ברירה, אני מסתפקת בכך שנראה שכבר אין לה ציפיות.

תשע ורבע. הדלת נפתחת. צבי נכנס. לפחות הוא ישתה קפה על שולחן נקי.

אני מספרת לו על הבר-מצווה של שפרלינג. "בגל הראשון הצחיק אותי שיש מי שמוטרד מאיך יתפללו בימים הנוראים. עכשיו, אני כבר לא מאמינה שהבר-מצווה של אברימי שלנו תהיה באולם רגיל".

צבי לא נראה מודאג במיוחד. "אם עוד שנה עדיין יעשו אירועים במתכונת של היום, זה כבר יהיה לגמרי רגיל. בכל מקרה, כנראה שהבר-מצווה של אברימי תהיה דומה מאוד לבר-מצוות של חברים שלו, ואיך שהיא לא תיראה - הוא ירגיש עם זה מצוין".

עוד ועוד שטחים מהשיש מתגלים בצבעם ומרקמם המקוריים. כשאני גורפת את המים אל הכיור בפעם האחרונה, אני שומעת את צבי: "למה בעצם שלא תלכי לבר-מצווה הזו?"

"של שפרלינג?"

"כן. את אומרת שזה ממש קרוב, לא?"

"קרוב, כן. אבל... זאת אומרת, למה בעצם?"

"למה לא?"

"אני נראית לך כמו מישהי שיוצאת מהבית כי 'למה לא'?"

אני שומעת את הרוגז הדק שמשתחל למילים שלי. מנסה להבין למה הוא בא.

"אם לא מתחשק לך, אז לא", נסוג צבי במהירות. "חשבתי שזה יכול להיות לך נחמד, וגם---".

"אני לא אפגוש שם אף אחד שנחמד לי להיפגש איתו. שום בת דודה לא תטריח את עצמה עד לשכונה שלנו. בטח לא לבר מצוות קורונה. בכלל, אני לא חושבת שהיו הזמנות!"

אני ניגשת ללוח. בודקת שוב את המשבצת של היום. עט כחול מקרטע. הכתב של אברימי.

נכנסת לחדר של הבנים. אברימי במיטה עם ספר.

"כתוב בלוח שיש היום בר-מצווה של שפרלינג. מי נתן לך את הפרטים ואמר לך לרשום?"

תוך כדי שאני שואלת, אני יודעת את התשובה בעצמי.

"אוי, שכחתי מזה! סבתא התקשרה בשבוע שעבר. היא אמרה לי להגיד לך, אבל לא היית, אז רשמתי שם. אה, והיא אמרה גם שלא חילקו הזמנות אבל בגלל שזה מאוד קרוב אלינו היא מעדכנת אותך בכל זאת".

"אה".

"את הולכת?"

"לא נראה לי. תסיים את הפרק ותסגור את הספר. לילה טוב מותק".

פותחת את המייבש ומוציאה את הכביסה היבשה לספה בסלון. למה כל כך לא נראה לי הרעיון הזה?

כי אין לי כוח. אני עייפה, ורוצה לגמור לסדר את הבית וללכת לישון מוקדם. לא רוצה להתלבש (מה יש לי ללבוש, בכלל?) ולא לצאת. אפילו לא למרחק של שני רחובות.

כל הסיפור ייקח פחות מארבעים דקות.

אבל זה מיותר! כל כך מיותר! דודה עדינה לא זוכרת איפה גרה כל אחיינית שלה, והיא לא מצפה שאגיע לבר מצוות קורונה מצומצמת.

אמא תשמח.

מתחשק לי לרקוע ברגליים. לא מצאתם מקום אחר לחגוג בו בר-מצווה בני דודים יקרים? הייתם חייבים להגיע ממש עד השכונה שלי?

אני מתעשתת. אני לא באמת כזאת אנטיפתית. רק עייפה. וגם מתוסכלת. הלוואי שאמא שלי לא הייתה רוצה שאגיע. הלוואי שזה לא היה חשוב לה בכלל. הלוואי שגם היא הייתה חושבת שהמאמץ הזה מיותר, ולא משנה כל כך אם זה סיפור של ארבעים דקות או שעתיים וחצי.

אבל אמא לא חושבת ככה. או לפחות לא מרגישה ככה.

אמא לא תכעס אם לא אגיע, אבל היא תשמח מאוד אם כן אופיע שם פתאום.

נכון, הרבה פעמים המחיר הוא גבוה מדי, ואני לא יכולה לשלם אותו.

אבל היום המחיר הוא רק ארבעים דקות. ארבעים

דקות ומנה של אורך רוח.

האם זה הרבה מדי בשביל לשמח את אמא שלי?

כמו אוטומט, אני מחברת בין זוגות גרביים ומגלגלת אותם זה בזה.

לא רק בשביל לשמח. בשביל לכבד.

כן, לכבד את הציפייה של אמא. את המבט שלה על הסוגייה הזו. את הרצון שלה.

כבר הרבה שנים אמא לא אומרת לי מה לעשות ומה לא לעשות. כמה הזדמנויות יש לי בחיים לעשות משהו רק כי ככה אמא שלי רוצה?

מכניסה את הגרביים לסלסילה, ונכנסת לחדר. מה לובשים לבר מצווה קטנה על גג של בני דודים?

מוצאת עליונית שקניתי לחול המועד ברגע האחרון לפני הסגר. מורידה כתם מחצאית. גרביים נקיים יש? יש.

צבי מופתע לראות אותי מוכנה ליציאה.

"בשביל אמא שלי", אני אומרת לו.

"כן, רציתי לומר לך שהיא תשמח".

אני נזכרת ב'גם' הקטוע שלו.

"מתי תכננת להתפלל ערבית?"

"במניין של עשר וחצי, אבל לא אכפת לי ללכת יותר מאוחר".

"לא, אל תדאג. בעשר ורבע אני כאן בעזרת ד'. אתה יודע, השעון שלי מכוון על חמש וחצי".

קריר בחוץ, אבל הרוח טובה לי, והדרך הקצרה מספיקה כדי לפוגג מעט את העייפות ולהוסיף נופך ממשי לחיוך שאחייך עוד מעט, בפתח מרפסת הגג של הדודים שהתנדבו לארח את הבר מצווה של הנכד של דודה עדינה.

"מזל טוב, עדינה", אני אומר לה שם, בפתח.

"מזל טוב, חדווי".

"מזל טוב, אמא".

"איזה יופי שבאת", הן תגדנה, כל אחת בנפרד. "כל הכבוד!"

ואף אחת לא תשמע איך אני אומרת: כן, הגעתי בכל הכבוד.

> המשך מעמוד 23

או נניח המארזים הנחמדים האלו ששולחים לגננת כמה פעמים בשנה לפי התחרות המקובלת בשוק. מישהו יודע כמה זמן אמא הסתובבה, בהתה במבצעים, חשבה מחשבות, עלתה וירדה במדרגות נעות, נכנסה לכל מיני חנויות הזויות, מישהשה כל מיני פריטים מסין, החזירה למדף, שברה בטעות צנצנת. בחרה אחת אחרת. עמדה בתור נחשי בלי הרבה סבלנות ואחר כך חיכתה שגם יעצבו לה באמנות, כסה הרבה את המקלדת עד שיצאה לה ברכה גמלונית והלכה לשכנה שתדפיס לה במדפסת צבעונית. בסוף היא באה עם כלי עם שוקולדים מ"פוקס הום" כמו עוד שלושים אמהות, הגננת הדפיסה לה חיוך תואם, הילד בכלל לא ידע. זה היה בשבילו, כל אותן השעות.

כמה שעות העברנו גלגלים במבצע בחנויות בגדי ילדים, כמה שעות כיתתנו רגליים למצוא את העטיפה ההלו קיטי שהיא רוצה, את המוצץ שרק אותו הוא מסכים, גרביונים בלי תפר במידה סמול, פיג'מה ארוכה אבל לא עבה, ספר לשון אפילו שקנינו בסלסלה אבל נאבד לה. כמה שעות במצטבר עברו בחנויות עד שהאשראי עבר והגיעה תשובה משבא והדפיסו לנו את הקבלה וזרקנו לפח, כי ממילא לא נבוא לכאן לעולם להחליף. כמה זמן חזרנו ברגל עם השקיות. ואחר כך, כשטאטאנו לפח את שיירי האריזות.

ילד רגיל. לא דיברנו על תשומת לב, שעות איכות, יחד דידקטי או חוויות בחיק הטבע. לא אוכל אורגני, לא הנחיית הורים, לא ספרים רגשיים טיפוליים. עוד לא משחקי קופסא, פיתוח מוטורי או אפילו יציאה לגינה עם סנדוויצ'ים. עוד לפני הכל, רק, רק לגדל, ילד נורמלי שפוי ובריא בישראל.

אי אפשר לכמת בשעות או בטורח מה זאת אומרת לגדל ילד אחד שלנו מינקות ועד לחיים בוגרים.

אז, לא יודעת למה נזכרתי בזה פתאום (גירוד קל במצח) - מה אתם אומרים על כיבוד הורים.

החדשות הטובות

שלום, אני גילי, מה"חדשות" בשמורה.

חולצות התלבושת עוד לא מצאו את דרכן החוצה ממדף הבגדים שלי, והררי קלסרים וסיכומים עודם מונחים אחר כבוד על הכוננית בחדר. לפי חודשיים סיימתי את הלימודים, ואני מגלגלת את המשפט הזה על הלשון בחוסר אמון. ז-ה-ו. ארבע עשרה שנות לימוד מאחורי.

ברוכה הבאה לחיים:)

את השטיח האדום פרסה בפני חברה ששלחה לי מייל היכרות עם שמורה. הצצתי והוקסמתי. התחלתי לקרוא כל שבוע, והיה לי נפלא להרגיש חלק מקבוצת נשים איכותית ושמורה.

לפני כשבועיים התקבלתי לעבודה זמנית. בימים טרופים אלו גם זו מציאה של ממש, והייתי מאושרת בה. המשרד אליו התקבלתי משתרע על פני כמה קומות, שמחולקות לאגפים פנימיים. בחלק משעות העבודה אני נשארת לבד בקומה, אם לא נספור את אלו המשתתפים, מידי פעם, בפגישות עבודה ב"זום", שנמצאים על המסך שלי. אה, ויש גם את המנקה הערבי.

לא הייתי מתעניינת בשיטת העבודה שלו, אם לא שיום אחד גיליתי להפתעתי, שהוא נועל את דלת הקומה עד לייבוש הרצפה... וואו. ייחוד.

מיד היצר הרע התחיל לשכנע אותי שאולי זה לא וודאי, ויתכן שיש פתח להיתר, ומאד הגיוני שאפשר להקל, ויש מצב שבעלי (העתידי:)) נמצא פה בעיר, וכנראה שהמקום מצולם והמנהל, מסתבר, יושב וצופה במצלמות, ובכלל – עם כל האיכון של הקורונה עוקבים אחרי כולם כל הזמן...

מאד התחשק לי לחשוב שמכל המלל הזה לפחות חלק נכון, אז בהסתברות פשוטה יש אחוזים גבוהים שאפשר לעבור על זה לסדר היום, כי מה לי, חדשה-בעבודה-זמנית, לעורר בלאגן?

ואז עלתה למול עיני השמורה.

ואז צפו להם הסיפורים.

ההתמודדויות.

הגבורה.

נזכרתי בכל אותן נשים יקרות שעמדו בצומת דרכים ובחרו בטוב.

שעמדה לפתחן דילמה לא פשוטה והן יכלו לה.

הרגשתי חלק מקבוצה שהערכים יקרים לה מכל הון שבעולם, וגם מכל אי נעימות וחוסר נוחות, הססנות וגרעון של אומץ.

לפני שאספיק ליפול שוב ברעיונותיו של היצר וברשת תירוציו, שיתפתי את אבא שלי. הוא בדק את כל הנתונים והמסקנה היתה שעלי לבקש מהבוס שהדלת תישאר פתוחה לאורך כל שעות העבודה.

היה ברור לי מה עלי לעשות, אבל חומה ענקית עמדה בין מה שידעתי למה שהעזתי.

רעדו לי הידיים לפני שהרמתי טלפון, וגם תוך כדי שיחה. ביקשתי בצורה יפה ועניינית שדלת הקומה לא תינעל גם בזמן הניקיון. הבוס קיבל את הדברים בהבנה והם אכן התבצעו לפי המסוכם.

אם תשאלו אותי – בחיים לא הייתי מעיזה לעשות את הצעד הזה, חדשה- בעבודה- זמנית.

רק בזכות השמורה,

בזכות אותות הגבורה באותיות הסיפורים, בזכות כל אחת שמשתפת וכל מגיבה שמחזקת,

רק בזכותכן, קל לנו להיות ה"חדשות הטובות".

תודה לכן!!

כתיבה וחתימה טובה,

גילי

החדשות הטובות | טעימה קלה מתוך עשרות התגובות

פעם אחת הורידו לי כמה שעות עבודה שבועיות כי לא הסתדר בעניין ייחוד עם לקוח מסויים... אבל אני בטוחה שהפרנסה אף פעם לא פחות ממה שנקבע בראש השנה

המון מחשבות תהיות והתלבטויות עברו לי בשניה אחת בראש, כשקלטתי שבמקום העבודה המיוחל אין סינון. "אני מספיק חזקה וכו" "ואולי אני אוכל בהמשך אחרי שאכנס למקום, ויכירו אותי לשכנע אותם..." ואז נזכרתי בך-קהילת שמורה, שכן, גם לי היא חדשה..... ונגמרה ההתלבטות, וסגרתי את הטלפון!

עברתי מקום עבודה למשרד שאיכשהו לא היתה לי חסימה. לא העזתי לספר לבעלי שאני עובדת בלי חסימה, כי ידעתי שהוא ידחוף אותי לשים אותה מיד ולא היה לי כח לפרוצדורה ובודאי שלא כשמישהו שואל אותי כל הזמן מה עם זה. עד שיום שלישי אחד קראתי סיפור של השמורה (לא זוכרת איזה) והחלטתי שאני חייבת לעשות מעשה מיד כי אחרת... אז פשוט סיפרתי את זה מיד לבעלי ומאז הכל היסטוריה...

שבוע שעבר ביום שהצטרפתי ל'שמורה' התקשרתי אל אחד המנהלים ופתאום שמתי לב שהשיחה גלשה למשהו חברי... פתאום נזכרתי בדיון שקראתי הבוקר בשמורה על עבודה עם גברים ונעצרתי באחת.

...משפט חזק מהחזו"א: "ואל ימעט בעיניך ויתור אחד לפני קונך-כי המעט בעיניך-רב הוא בעיניו!!! אשריך! שתזכי להמשיך כך הלאה ותמצאי תמיד את הכוחות! ושנזכה כולנו... בעז"ה! תודה על השיתוף!!!

רציתי לומר עוד מילה לבנות מחזורי שרק עכשיו יוצאות לשוק העבודה: אני ראיתי בצורה הכי מוחשית שיש שההשתדלות שפעלתי – ועבדתי קשה :) , לא קשורה לתוצאה. ומקום העבודה שלי, כמו השידוך והכסף, ממתין לי לרגע הנכון. והעבודה הגיעה בסוף ממקום כל כך לא צפוי. וכל כך לא מה שתכננתי.

וואו! את ענקית! הלוואי עלי.

נתת לי כוח. בדיוק אני מתלבטת כבר כמה ימים בקשר למצבים מסוימים בעבודה בה אני שוהה לבד בחדר צוות עם האיש תחזוקה... (ביה"ס לחינוך מיוחד...) למשך מספר דקות. אולי זה לא בעיה של יחוד, (וגם את זה אני צריכה לבדוק ובזכותך גם אעשה את זה.) אבל בוודאי זה לא מתאים! בזכותך יש לי כוח, תודה.

לא פלא שהבוס הסכים לבקשה שלך כל כך בקלות, כל חילוניה היתה מבקשת את זה גם. המצב הנוכחי בעולם האומלל בחוץ הוא קטסטרופה. את נשמעת צעירה וטהורה וממש עוד לא חשופה (וטוב שכך!) אבל חשוב שתדעי להיות ערנית ולשמור על עצמך. במקרה הזה מצוות ייחוד היא הצלה ושמירה מעולה עלינו.

כנסי 'שמורה' במהדורה יחידה במינה

יחד עם ההפנמה בצער, את העובדה שאלפי בנות 'שמורה' לא תזכנה השנה להסתופף במתחם אחד, ליוותה אותנו ההכרה בכך שלמרות הכל - העוצמה והחיזוק חייבים להיות! חיפשנו איך נוכל לתת לאלפי העובדות את ההזדמנות לטעום מכנס שיהיה הקרוב ביותר האפשרי לכנסים הרגילים.

הרבה רעיונות עלו וירדו. השמעה ברצף של הרצאות טלפוניות, לא מילאה דיה את הצורך ונראה כמעט, שהרעיון הכי קרוב למציאות זה לקיים 'כנס פיקטיבי' ולהקליט אותו.

ועדיין... 'זה לא היה זה'...

הבנו שאין כמו לדבר בפני קהל אמיתי. שלא לדבר על כך שהאמנית אסתי בר נתן לא הסכימה לשדר באולפן בשום אופן: "עיקר הכח מגיע מהחיבור למשתפות, זה לא משהו שאפשר להגיע אליו בקו קר... "

ואז, עלה הרעיון: לכנס את 'כנס הבוטיק' שחשבנו לדחותו לאחר ביטול מגבלות הקורונה **כבר עכשיו**, ובכך לאפשר למאזינות הכנס הטלפוני להנות מתכנים הקרובים ביותר למציאות האמיתית.

על מנת לאפשר את החוויה במלואה הפקנו חוברת מיוחדת שליוותה את ההאזנה.

ב"ה, עשרות התגובות הנלהבות והדים החמים שהגיעו הוכיחו שהמאמץ היה כדאי.

כאן המקום להתייחס לאלו שלמרות כל המאמצים שהשקענו, חשו החמצה.

נכון, זה לא כמו כנסים רגילים (ותודה מיוחדת לכל מי שטרחה לכתוב לנו! הערכתינו האמיתית!)

מה שיכולנו לשפר מיידית - שיפרנו תוך כדי תנועה, והיתר... גם אנחנו מחכות בכיליון עיניים שתעבור התקופה הקשה הזו...)

סיכמנו שנה גדושה בסייעתא דשמיא, זה הזמן לומר 'תודה' לשותפות!!!

לכל חברה ב'מועדון השותפות' של השמורה, יש חלק רב בהחזקת הארגון, בקיום הפעילויות העשירות והמהפכה הרוחנית שקוראת בעקבותיה. וביותר, יש לנו את החובה ואת הזכות לכנס מידי שנה לאירוע הוקרה ייחודי את השותפות הבכירות, אלו הנוטלות חלק משמעותי מאד מידי חודש בחודשו ואת המתנדבות המסורות.

ביום שני, כ"ה אלול, התאספו כ150 חברות במתחם המיוחד של 'ישיבת התפוצות' ברובע היהודי לערב של חוויה רוחנית מעצימה.

הערב נפתח בארוחה מכובדת ובאווירה פסטורלית על רקע חומות העיר העתיקה. לאחר מכן, עברו המשתתפות למתחם הכנס לקראת התוכנית הגדושה שציפתה להם.

הגאון רבי מאיר קסלר, פתח את הכנס וחיזק את ציבור העובדות בדברים מאירים, על ידי שציטט את הגמרא המבארת את המילים "כבני מרון": ג' לשונות: כבני אמרנא, כמעלות בית מרון, כחיילות של בית דוד (ראש השנה יח, א), כשלכל אחד מהלשונות יש משמעות ודרך כיצד עלינו לנהוג ביציאתינו לעבודה. (הדברים המלאים הובאו בקו ובדיסקים) הגאון רבי ישראל גנס שליט"א נשיא ה'שמורה' טרח והשתתף ומסר משא מקיף בענייני ראש השנה. דבריו חוצבי הלהבות של הרב חיים רייך שליט"א על גדלותה של הנשמה עשו אף הם רושם רב על הנוכחות.

בחלקו האומנותי של הערב הגיע אסתי בר - נתן וריגשה את הנוכחות במסכת ייחודית המשלבת את ביאורו של הגאון על ספר יונה עם סיפורים והתמודדויות מהשטח ומסיפורי 'אישי לשלישי'

בהמשך הוקרנה מצגת מושקעת 'לשמרה בקרבי' של סיפור עכשווי עם ניחוח הסטורי (הרחבה במסגרת)

את הערב המרגש חתמו דבריה המרגשים של הגב' פריידי דיסלדורף שבאומנות נדירה מפלסת נתיבות לליב כל אחת ואחת, ומוצאת את המילים הנכונות שיתנו כח לנפש ולנשמה...

כנס 'יחידה' | טעימה קלה מתוך עשרות התגובות

אז הפעם יש גם מעלה ואפשר לכתוב כשהכל עוד בוער וחם בתוך הלב והנשמה - אין לי מילים להודות על כל הטוב שהשמורה מרעיפה עלינו!!! אני בכל אופן מרגישה כבת יחידה...

התוכן המדהים, המחזק והמעורר שהועבר הערב ודאי יתן הרבה כוח וצידה לדרך הלאה! השירה של אסתר בר נתן גם מרחוק הצליחה לסחוף ולהדמיע...

ותודה גדולה שגם בימים כאלה של בלבול ותהיה השמורה מצליחה להעביר לנו את מה שכ"כ צריך בימים אלו!!! מרגישה שכל שלי ושל משפחתי שלכם הוא!!! יכלתי לנסות להתנסח ולהתחרז אבל העדפתי להוציא את זה כשזה עוד בוער...

היה מ-י-ו-ח-ד. הרגשתי את המאמצים שלכם. ואלו פשוט חייבו אותי למאמץ קטן מצידי... נשכבתי במיטתי עם "הנשמה הטהורה" בן השלושה חודשים שלי... ו.. נסחפתי אל תוך הנשמה.. וכעת בסיום, נשארתי יחידה עם הרבה חומר למחשבה ובעז"ה למעשה. ולסיום מילה יחידה ומיוחדת ת-ו-ד-ה

וואו! היה כנס מדהים מדהים, מכניס לאווירת הימים! תודה ענקית, בלי זה אני לא יודעת אם הייתי מגיעה לשמוע משהו (לצערי :() וזה מחזק כל הזמן כל הזמן --- ממלא את מיכלי הדלק להמשיך לנסוע על הכביש בביטחה!! אני מרגישה שאני לא מספיק יודעת לבטא את החוויה העוצמתית שהייתה לי התרגשתי! שנה טובה, מתוקה, בריאות ושפע. כתיבה וחתימה טובה!

למרות ההמלצות של לאה על סביבה רגועה ומזמינה לקראת ההאזנה לכנס,אני לבושתי דווקא הכנתי כמה תבניות עוגה שחיכו לחיתוך, וכביסה לקיפול, וכל מה שאפשר לעשות עם טלפון תוך כדי, אבל מצאתי את עצמי לא רק יושבת ומקשיבה

אלא מקשיבה שעונה לשולחן, יד אחת עם הטלפון ויד שניה על העיניים, ובוכה כל כך. שרק מלחזור לחוויה הזו אני שוב דומעת. היה לי עונג לנשמה. תודה שנתתן לי את זה. מרגישה שנכנסת אחרת לראש השנה. בזכותכן.

יישר כוח עצום על הכנס אתמול!!!!! היה מרגש עד דמעות (באמת...), הייתי לפניו כ"כ מיואשת, מיובשת... אומנם לא הצלחתי להתקשר מההתחלה, אבל משמים ה' שלח אותי לזמן שהייתי הכי צריכה, הכאב והכמיהה שלי קיבלו שם (בצירה), כוונו לדבר האמיתי, השירים המרגשים, הרצון להתחבר... אתם עושים משהו עצום!!! רק ה' בשמים יודע מה ההשפעה העצומה של כל הפעילות שלכם, ורק הוא יכול לשלם כגמולכם. שנזכה לשנת קרבת ה', כתיבה וחתימה טובה וישועות לכל עמ"י...שוב תודה עצומה.

שמורה אהובה שלום!

תמיד חייכתי לעצמי בכל יום שלישי, כאשר על מחצית מהתגובות היתה ההקדמה: "מעולם לא הגבתי, אבל הפעם..."., האמת שזה נתן לי מבט על היקף התפוצה: כל שלישי. חמש שנים. עשרות מגיבות. ועדיין יש כאלו שלא הגיבו מעולם... ועכשיו תורי ---

הכנס נגמר (בפתאמיות אפשר לומר) וצנחתי בין רגע לקרקע המציאות משמי הטוהר אשר דאיתי בהם. אני יושבת למעלה מרבע שעה אחרי הכנס באותה משבצת בבית, (כמה סימבולי, במקום העבודה שלי בתקופת הקורונה...אף פעם לא חשבתי שאת החיזוק הכי גדול לאלול תש"פ אקבל מהכסא ב"משרד". והנה קרה.) אני מחפשת דרך הגיונית לרדת מהגבהים אל קרקע המציאות. לא רוצה כ"כ מהר להסתובב ולגלות את הפוגרום והכלים שהשארתי מאחורי. לא רק בבית. גם בלב. הגעתי לכנס מבולבלת ונבוכה, ארבעה ימים לפני יום הדין ואני כ"כ רחוקה. לא במעשי ב"ה, אבל בתחושה. חסרו לי מאד הגעגועים, תחושת הקרבה המיוחדת שעוטפת בימים אילו (המסקנה: כנס אלול שנה הבאה בא' אלול בעז"ה, חבל על כל יום שאיבדתי)

והנה, בס"ד שאין כמותה (ואין לי הסבר אחר חוץ מס"ד) הצלחתן לגרום לי להגביה עוף ולנתק כנפיים מאובקות מהקרקע. (ואם זאת דרך הטלפון וכלי הדמיון - אני בוכה שלא נכחתי בכנס אמש)

אז כן, אני מחפשת דרך לרדת מהגבהים, סליחה! להוריד אותם אלי, לחיי המעשה והיומיום השוטף והמהביל.

בס"ד

שירותים

מוקד ייעוץ הלכתי, הנהגתי ואישי
shoalot@shmura.org

הטבות מועדון ומוקד 'שותפות'
shutafot@shmura.org

כנסים ואירועים
knasim@shmura.org

הנבחרת - מועדון הבחורות של השמורה
hanivcheret@shmura.org

תמיכה במסיימות סמינר
seminarim@shmura.org

הכשרות וימי עיון מקצועיים באוירה הולמת
startech@shmura.org

קבוצות העצמה
tsmicha@shmura.org

תכנים

שמועה, קו הכוח של השמורה
02 6440292
shmuaa@shmura.org

מאגר מגזינים 'דף הבית'
shmura.org/magazins

פניות בנושא מגזין והפצה
magazine@shmura.org

שליחת סיפור אישי ולתגובות לסיפורים
sipur@shmura.org

'חלקנו בתורתך' פרשת שבוע וחידון שבועי
parasha@shmura.org

מקבצי דיונים קהילתיים
shmura.org/tguvot

קהילה

להצטרפות לשמורה
shmura.org

או שלחי מייל עם המילה 'הצטרפות'
rishum@shmura.org

לעדכון מינון הדיוורים ולבחירת מדורים
shmura.org/updatesection

לקבלת תכנים לבעלות מייל בלבד
glat@shmura.org

מזכירות והנהלת חשבונות
office@shmura.org

לשיתופי פעולה ומיזמים
development@shmura.org

להתנדבות
hitnadvoot@shmura.org

לפרסום במגזין החודשי
shivuk@shmura.org

כשאת 'שותפה', את מאפשרת את קיום הקהילה, את מסייעת לפיתוח מיזמים חשובים ואת גם מרוויחה יותר!

זכות

זכות לקחת חלק במיזם איכותי ומיוחד!
'שמורה' מחוללת את המהפך הרוחני של העובדות החרדיות,
מתוך חיבור, אהבה וקרבת ה'.

השפעה

השפעה רוחנית על עשרות אלפי חברות קהילה ומקבלות הדיוורים! מעל רבבת חברות פעילות עם אחוזי פתיחת דיוורים גבוהים ביותר והפצות המשך לקבוצות רבות!

רווח נקי

צ'ופרים לשותפות:
פודקאסטים והרצאות מקצועיות חינם, מגזין בהפצה עד הבית, אירועי בוטיק (במידת האפשר:) ועוד...

רוצה להצטרף לשותפות? לתרומות באתר נדרים פלוס: https://www.matara.pro/nedarimplus/online/?mosad=7001889

בקו השמועה: 02- 6440292 שלוחה 91 | לנציגה: 02- 6440292 שלוחה 5 | במייל: shutafot@shmura.org | בהעברה בנקאית: בנק: מזרחי | סניף: 563 | סניף: 101744 | ע"ש: שמורה במבול

כתובת המשרד: הרטום 17, הר חוצבים, ירושלים | 02 5474373 | שעות פעילות 8:30 - 15:00